

viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADEC — GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA R. O.

LETO IV — ŠTEVILKA 5

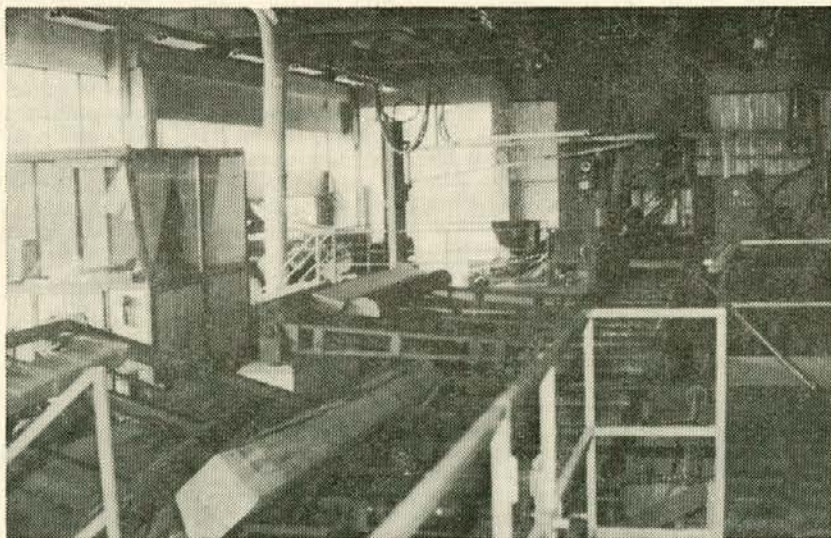
MAJ 1984

POŠTINA PLAČANA

Realizacija v tromesečju januar - marec 1984

GOZDARSTVO

Zaradi izredno ostre zime oddaja gozdnih sortimentov zelo zaostaja za dinamiko. DS je oddal skupno le 17.839 m³ ali 17%, ZS pa le 10.912 m³ ali 9% letnega plana. Najbolj kritična je blagovna proizvodnja TOK Slovenj Gradec — 4,4% in TOK Dravograd 7,7%. Sečnja v družbenih gozdovih je blizu dinamike — 24.324 m³ ali 23% letnega plana. Posledice slabe proizvodnje so izredno neugodni rezultati gozdarske dejavnosti, ker so stroški za pluzenje izredno visoki in znašajo nekaj nad 20 mio dinarjev ali ca. 700 din po proizvedenem m³ gozdnih sortimentov. Zaostanek v blagovni proizvodnji bomo v družbenih gozdovih nadoknadili in dosegli dinamiko v juliju. Če hočemo nadoknaditi zamujeno v zasebnem sektorju, bomo morali biti izredno aktivni pri organizaciji dela s kmeti na terenu, predvsem pa pri sodelovanju s kmeti v obliki pomoči za opremljanje in vzdrževanje traktorjev (gume, rezervni deli) ter pri nabavi in vzdrževanju motornih žag. Tudi s politiko odkupnih cen se bomo morali bolj prilagajati utemeljenim zahtevam kmetov.

Žaga Vuhred

Transport in servisi

Skupno je bilo prepeljanih 24.615 m³ ali 11% letnega plana in opravljenih 423.192 m³/km. Traktorske prevlake so opravljene za 10.964 m³ lesa.

Skupno je transportnih storitev za 31.735.000 din ali 15% plana. Proizvodnja v delavnicah znaša 50.215.000 din ali 28% letnega plana. Izredno visoki so stroški za redno vzdrževanje transportnih strojev zaradi težkih delovnih pogojev.

TOZD Gradnje

Realizacija je na planirani dinamiki, t.j. 7% letnega plana. Izpad realizacije je večji kot v enakem obdobju preteklega leta, tudi zaradi težkih zimskih razmer.

Zaradi zaostajanja proizvodnje in visokih stroškov so rezultati gozdarske dejavnosti za prvo četrtletje slabi. Izguba, ki jo izkazuje celotna gozdarska dejavnost, bo po naših predvidevanjih odpravljena ob poletju.

J. Potočnik

LESNA INDUSTRIJA

S planskimi dokumenti smo si zastavili cilje in ukrepe, da bomo ob poslovanju dosledno upoštevali dolgoročno strategijo gospodarske stabilizacije in s tem povečevali proizvodnjo, varčevali na vseh področjih in pravilno investirali.

Zaostreni pogoji gospodarjenja zahtevajo od nas, da storimo vse, da bodo stroški na enoto izdelka najmanjši. Zato smo pri planiranju upoštevali in predvideli 13% večji obseg proizvodnje od doseženega v letu 1983.

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

V prvem tromesečju je bilo gibanje fizičnega obsega proizvodnje tako:

TOZD	enota mere	plan 1984	operativ. plan	dosež. proizvod.	razmerja	
1	2	3	4	5	6	7
Zaga Mislinja	pog. en.	18.960	4.661	3.714	20	80
Zaga Mušenik	pog. en.	13.080	3.219	2.893	22	90
Zaga Vuhred	pog. en.	35.319	8.701	6.754	19	78
Zaga Otiški vrh	pog. en.	22.393	5.516	3.858	17	70
TIP Otiški vrh	pog. en.	133.981	35.080	35.586	27	101
TP Pameče	pog. en.	67.597	17.704	18.927	28	107
TP Prevalje	pog. en.	66.526	17.831	17.979	27	101
TSP Radlje-Podvelka	pog. en.	106.851	23.549	21.324	20	91
Nova oprema	pog. en.	82.614	18.000	17.174	21	95
skupaj LIN	pog. en.	547.326	134.261	128.209	23	95

Primarna dejavnost

Doseganje fizičnega obsega proizvodnje v tej dejavnosti je bilo kumulativno doseženo z indeksom 78 %. Vzroki

za nedoseganje so objektivni, saj zaradi izredno hude in ostre zime ni bilo moč goče preskrbeti hlodovino, kar nam dokazuje naseljena tabela.

Realizacija dobav hlodovine v m³ v prvem tromesečju 1984

TOZD	plan	realizirano	indeks
Zaga Mislinja	6.000	4.401	73 %
Zaga Vuhred	9.012	6.123	68 %
Zaga Mušenik	4.500	3.524	78 %
Zaga Otiški vrh	9.775	6.465	66 %
Skupaj	29.287	20.513	70 %

Na žagi Vuhred zaradi zmrznjene hlodovine ni bilo možno obratovati na novi žagalnici.

Zaradi premajhnih količin hlodovine so bili delavci primarne dejavnosti prisiljeni ostati doma in sicer so bili zastoj v žagi Mislinja 192 ur, žagi Otiški vrh 272 ur, žagi Mušenik 240 ur in žagi Vuhred 45 ur, ali skupaj za vse žage 752 ur.

Finalna dejavnost

Ob pregledu doseganja fizičnega obsega finalnih TOZD lahko ugotovimo, da so si kljub prizadevanjem za doseganje plana indeksi povsem različni. Skupno je LIN dosegla tromesečni operativni plan s 95 %. Zelo ugodno so kljub težavam plan izvršili TOZD TP Pameče z indeksom 107 %, TP Prevalje z indeksom 101 % in TIP Otiški vrh z indeksom 101 %.

Z veliko težavami in problemi so se srečevali v TOZD Nova oprema, kjer je bil plan dosežen s 95 % in v TOZD TSP Radlje-Podvelka, kjer je indeks doseganja plana 91 %.

Vzrok za nedoseganje plana v Novi opremi je velik odstotek izostankov z dela zaradi bolniške in pa organizacijske in tehnološke spremembe v oddelku vzmetnic.

Vzrokov, da so v TOZD TSP Radlje-Podvelka dosegli operativni plan samo z 91 % je več, naštel bi le najvažnejše:

— nezadostne količine suhega žaganega lesa, kar dokazuje, da imamo preskromne sušilniške kapacitete;

— delno pomanjkanje količin žaganega lesa;

— izvoz v prvem tromesečju ni bil izpeljan zaradi pomanjkanja kvalitet CPC lesa;

V tem obdobju smo se aktivno angažirali na področju formiranja novih prodajalnih in pa pri širitvi kooperacije pri polknihi z Jelovico, da bi na ta način povečali proizvodnjo v Podvelki.

Prav tako je posledica ugodne prodaje širitev prodajnih mest prek trgovine v letu 1983.

GOZDARSTVO

Prodaja gozdnih sortimentov je nekoliko večja kot planirana za to obdobje in to za 2 %, kar ni v skladu s politiko prodaje. Večina te prodaje je vezana pogodbeno in gre mimo prodaje TOZD Blagovni promet. Prodajo mimo pogodb pa bo potrebno bolj pozorno spremljati, saj je to surovina za tovarno ivernih plošč in žage.

ŽAGE

Izpolnitev prodajnega plana je vključno težavam v proizvodnji zaradi pomanjkanja surovine presežena za 2 %. To je posledica prodaje zaloga na žagah in pa prodaje manj kvalitetnega lesa. Za tem proizvodom je veliko povpraševanje.

TIP OTIŠKI VRH

Prodaja proizvodov TIP je zelo ugodna, saj je indeks prodaje pri navadnih ivernih ploščah presežen za 6 % glede na plan, pri OP ivernih ploščah pa za 8 %. Taka prodaja je bila posledica pomanjkanja teh proizvodov na domačem trgu zaradi neobratovanja nekaterih tovarn. Možnosti so bile še večje, vendar proizvodne kapacitete ne zadostujejo sedanji tržni situaciji. Pri OP ivernih ploščah so si kupci sami zagotavljali devize za papir, kar je omogočilo tako proizvodnjo. Slaba je izpolnitev prodajnega plana gradbenih plošč, za katerega smatramo, da je nerealen, saj je surovina vezana na uvoz.

TP PREVALJE

Pri tem TOZD je izpolnitev prodajnega plana furniranih vratnih kril presežena za 3 %. Prodaja bi bila lahko še večja, če bi bile proizvodne kapacitete večje in če bi bila oskrbljenost s furnirji boljša. Taka prodaja je posledica pomanjkanja kril na domačem trgu zaradi povečanega izvoza in pa zaradi zmanjšane proizvodnje ostalih proizvajalcev vratnih kril. Delno je bilo možno zaradi take konjunktore planirati tudi krila I. B klase ter na ta način zmanjšati nekurantne zaloge v TOZD.

Slabša je realizacija klasičnih vratnih kril in je za 7 % pod planom. Vzrok je pomanjkanje bukove vezane plošče in pa manjše povpraševanje po teh proizvodih. Na ta problem je vezana tudi neizpolnitev plana prodaje klasičnih podbojev, ki zaostaja za 6 %. Pri tem proizvodu se pojavlja tudi nesortiranost, saj je razmerje med globlinami proizvodov neprimerno.

TP PAMEČE

Plan prodaje pri SUMO podbojih ni dosežen za 2 %. To je posledica, ker je premalo kril glede na zahteve kupcev. Prav tako smo pri prodaji zaradi lastnih potreb izključili kooperante (Bilokalnik in LIKO), kar je ob pomanjkanju kril imelo negativne posledice. Prodaja furniranih oblog je ugodna, saj

— pomanjkanje nekaterih važnejših reprovmaterialov — kit, okovje za polkna;

— še vedno se srečujemo s tehnološkimi in organizacijskimi problemi — pomanjkanje ustreznih kadrov.

Ob prizadevanjih, da dosežemo v prihodnjem obdobju fizični obseg proizvodnje, moramo storiti vse za dvig kvalitete naših proizvodov in posvetiti pozornost analiziranju in zniževanju stroškov proizvoda.

Dušan Dretnik, dipl. inž. les.

Prodaja

1. PREGLED IN ANALIZA PRODAJE NA DOMAČEM TRGU

Ob pregledu prodaje na domačem trgu za prvo tromesečje letošnjega leta lahko ugotovimo, da se ugodna tržna situacija iz konca leta 1983 nadaljuje. Tako smo šele letos realizirali nekatera naročila iz preteklega leta.

Taka situacija je predvsem zaradi bojzani spremembe cen. Realizacija bi pri posameznih proizvodih lahko bila večja, če bi bile proizvodne kapacitete večje (okno, vrata). Imeli smo večje probleme pri furniranih vratnih krilih zaradi pomanjkanja furnirja, v tovarni oken pa je bil remont, kar je vplivalo na manjšo proizvodnjo. Zaradi malih zalog pri IZOLIR oknih in pa pri vratnih krilih so se podaljšali dobavni roki, kar negativno vpliva na prodajo.

Delno je k taki situaciji pripomgla tudi kooperacija oken s Slovenijalesom in ima negativne efekte pri prodaji senčil.

je plan dosežen ob tem, da v tovarni ni nobenih zalog. Možnosti prodaje so bile večje od proizvodnih.

TSP RADLJE-PODVELKA

Prodaja proizvodov tega TOZD je bila zelo ugodna in bi bila pri IZOLIR oknih še večja, če bi proizvodnja spremljala prodajo. Na manjšo proizvodnjo je vplival predvsem remont v mesecu februarju. Do konca meseca marca smo realizirali šele naročila iz preteklega leta. Zaradi malih zalog pa ni bilo možno povečati prodajo prek proizvodnih kapacitet. Zmanjševali smo tudi kooperacijo, predvsem zaradi razloga prodaje senčil, kjer izpolnitev plana ni ugodna. Rolo omarice so pod planom za 3%, polken pa za 12%. Pri teh dveh proizvodih so porasle tudi zaloge. Prodaja INTRO oken je presežena za 4%, kar je prav tako ugodno. Zaloge tega proizvoda niso padle zaradi proizvodnje, ki je bila večja kot plan. Isto velja tudi za rolo omarice. Prodaja lepilnih elementov je sicer po planu, vendar bi bila lahko realizacija bistveno višja, če ne bi bilo težav s surovinami.

NOVA OPREMA

Proizvodnja ni dosežena, kar je negativno vplivalo na realizacijo prodajnega plana. Zahteve tržišča so velike in bi bil lahko rezultat ugodnejši. Glavni problem neizpolnitve plana prodaje je torej premajhna proizvodnja in preozka izbira.

2. ZALOGE

Glavni problemi pri zalogah so pri SUMO podbojih, kjer zaloga ni padla. Vzrok je bil že opisan pri prodaji. Prav tako je nad planom zaloga klasičnih podbojev (glavni problem nesortiranost in pomanjkanje krilih).

Pri zalogah Blagovni promet pa so glavni problemi večjih zalog pri INTRO oknih (večja proizvodnja za 1000 kom.)

Pregled in analiza izpolnitve plana prodaje v izvoz

Zagan les

V I. tromesečju smo izvozili 2.127 m³ žaganega lesa ali 71% planiranega izvoza za to obdobje.

Plan ni bil izvršen zaradi pomanjkanja hlodovine, saj so žage v tem obdobju obratovale v občutno zmanjšanem obsegu.

TP Prevalje

Vratna krila — doseženi indeks je za I. kvartal sprejemljiv. Problem so bila predvsem stilska vrata, ki bi jih lahko prodali do 1000 kom več. Kupci ne odobravajo naših nerednih dobav. Storjenj so ukrepi, da se v II. četrtletju položaj izboljša.

Kvaliteta

Vprašanje kvalitete površinske obdelave ter notnega barvnega tona pri luženih krilih ter usklajitev s podboji. Kratkoročno poizkušamo rešiti problem z angažiranjem fi. ARTI, dolgoročno pa z rekonstrukcijo lakirne linije.

Obdelava robov (brazde) je bistveno izboljšana, vendar bo potrebno nabaviti stroj za robno furniranje.

rolo omaricah (večja proizvodnja za 1000 kom.) ter pri polknih. Pri polknih in rolo omaricah je dodaten problem v premalih količinah oken v redni prodaji. Na to zalogo negativno vpliva kooperacija (prodaja brez senčil). Z vključitvijo kooperacije bo tudi ta problem ublažen.

Pri ostalih proizvodih pa so zaloge normalne ali pa so nižje.

3. REKLAMACIJE

Reklamacije se pojavljajo v manjšem obsegu, kot je bilo to v preteklosti. Do reklamacij prihaja predvsem zaradi poškodb pri transportu in manipulaciji. Ostale individualne reklamacije pa rešujejo naše servisne službe bolj ali manj uspešno.

4. CENE

Doseganje cen v gospodarstvu je glede na planirane cene ugodno, saj je indeks glede na planirane cene 99%. Pri žaganem lesu in tramih je cena dosežena z indeksom 90%. Tako doseganje je ugodno glede na prodajo slabše kvalitete lesa. Zaradi spremembe akontativne udeležbe za iverne in oplemenitene plošče dne, 9. 2. 1984 planirana cena ni dosežena za iverne in niti oplemenitene plošče, medtem ko bo le ta dosežena v naslednjem obračunskem obdobju.

Pri furniranih oblogah je dosežena cena nižja iz vzrokov, da smo morali cene vrniti na nivo pred 23. 12. 1983. Ugodno je doseganje pri SUMO podbojih, kjer smo že presegle planirano ceno. Efekti cen pri furniranih krilih in klasičnih krilih ter klasičnih krilih se bodo odrazili šele v drugem kvartalu, glede na to, da smo morali realizirati veliko starih naročil.

Isto velja tudi za okna, kjer smo do 14. 4. 1984 vršili realizacijo starih naročil. Efekti bodo doseženi v drugem kvartalu. Pri rolo omaricah in polknih pa je bilo starih naročil manj in smo zato prej dosegli planirane cene.

TP Pameče

Doseženi rezultati za četrtletje so pri vseh elementih nad povprečjem. Problem je premajhna usklajenost pri luženih elementih — med podboji in krili. Potrebni so ustrezni ukrepi za usklajevanje.

TSP Radlje

Okenski profili

Dosedanji kupec — Fa. Bayerwald — dobave so redne z manjšimi zakasnitvami. Nov kupec je MBE Bremen. Pri začetem poslu so precejšnje težave. Na osnovi poskusne pošiljke so ob obisku pri kupcu izdelali dokončni kriterij. Dodatni problem je žagan les — ustreznost kvaliteta.

Pri doseganju indeksa je treba upoštevati: plan za III. in IV. kvartal predstavlja ca. 65% letnega plana.

TIP Otiški vrh

Plan za surove iverke je realiziran, OP iverke (OP police) so realizirane takole:

a) letna kapaciteta OP polic 30.600 m² je prodana po ceni 8,15 DM/m² fco to-

varna. Ugotoviti je potrebno interes po eventualnem povečanju;

b) prodaja OP iverke v Egipt je finančno interesantna. Predvidena količina: cca 1000 m³ (odnosno cca 60.000 m²);

c) prodaja OP iverke v Avstriji je finančno še sprejemljiva 16 mm — 45 A. Sch fco tovarna.

Količina: 10—20.000 m²;

d) izvoz OP iverke v ZRN je finančno neugoden.

No osnovi primerjave cen predlagamo, da se izvoz OP plošč — v planirani količini ca 120—150.000 m² nadomesti z izvozom odgovarjajoče količine surovih iverk v Italijo in Avstrijo. Izvozni plan je potrebno korigirati.

Nova oprema

Tapetništvo

Predvidena je povečana prodaja pri obstoječih kupcih (Schlemmer), kot tudi začetek novih poslov.

Potrebno bo ugotoviti zmožnosti proizvodnje za realizacijo vseh obvez.

Paleta

Zaradi nizke cene se predvideva ukinitvev proizvodnje za izvoz.

Vzmetnice

V II. četrtletju se pričakuje zmanjšanje naročil — prazniki v arabskih državah.

Nabava

I. Domači trg

Razmere na nabavnem trgu so se v prvih mesecih v primerjavi s koncem prejšnjega leta ponovno poslabšale.

Zamrzitev cen, neurejena cenovna razmerja in pomanjkanje surovin so povzročile pomanjkanje nekaterih materialov, nekateri pa so celo izginili iz tržišča ali pa so dobavitelji izsiljevali višje cene z različnimi sporazumi ali dodatki na ceno.

PROBLEMI

TOZD GOZDARSTVA so še vedno slabo preskrbljeni z avtomobilskimi plašči, motornimi žagami in njihovimi rezervnimi deli.

TOZD ŽAGE so v preteklem letu večkrat imele probleme s preskrbo listov za jarmenike. Ker pa je bila proizvodnja letos precej pod planom tega pomanjkanja ni bilo.

TIP OTIŠKI VRH je imel v začetku leta še normalno zalogo lesa. Ostra in dolga zima je zelo zmanjšala dotok lesa, zato se je v mesecu aprilu zaloga znižala na kritično mejo. Z velikim angažiranjem ter dnevnimi intervencijami smo uspeli obdržati proizvodnjo.

Poudariti pa je treba, da so vse iverke v Sloveniji, razen naše, stale zaradi pomanjkanja lesa.

TP PAMEČE je imela tudi letos največ težav z zadostnimi količinami furnirja izvozne kvalitete, z ostalimi materiali je bil TOZD normalno preskrbljen.

TP PREVALJE razen furnirja je najbolj čutiti pomanjkanje lesnita in vezanih plošč. Pri satovju pa nas je do-

bavitelj izsiljeval z višjo ceno kljub zamrznitvi.

TSP RADLJE-PODVELKA je bila relativno dobro preskrbljena z materiali. Občasno smo imeli težave s preskrbo stekla (slaba kvaliteta in težave s prevozi), zadnji čas pa tudi z dobavami okovja ter navijači za rolete in granulatom.

NOVA OPREMA je bila vse preteklo leto in pa še v januarju slabo preskrbljena z žico in peno. Dobave februarja in marca so se naglo povečale in ker ni bila dosežena proizvodnja, so se zaloge materialov izredno dvignile (žica, gradelj).

II. UVOZ

Zmanjšanje koriščenja deviz, zaostajanje plačil in nižji izvoz konec preteklega leta so povzročili, da smo razpolagali s precej manj devizami, kot bi jih potrebovali in je zato ostalo mnogo naročil (predvsem rezervnih delov) ne-realiziranih. Kljub temu pa smo uspeli pravočasno zagotoviti vse materiale in rezervne dele in proizvodnja ni nikjer obstala zaradi pomanjkanja uvoženih reprodromaterialov. Skupno smo porabili le 94 odst. deviz v primerjavi z enakim obdobjem lani in le 14 odst. v primerjavi z letošnjim planom.

RAZVOJ IZDELKOV IN EKONOMSKA PROPAGANDA

V prvem tromesečju leta 1984 so bile aktivnosti pri razvoju izdelkov usmerjene predvsem k izboljšanju fizikalnih lastnosti obstoječih izdelkov in k nadaljevanju razvoja izdelkov iz leta 1983.

Tako so v tem obdobju izdelani vzorci novih IZOLIR in INTRO oken, kateri bodo kmalu testirani.

Za izdelavo vzorca harmonika polken in drsnih vrat je izdelana vsa potrebna dokumentacija tako, da bo v kratkem izdelan tudi vzorec. Prav tako se izpopolnjuje rolo omarica z ustreznimi fizikalnimi lastnostmi.

V TOZD TP Prevalje je bilo izdelano tudi vzorčno vratno krilo in stilni izvedbi z rešetkami za zasteklitev.

Sodelovanje pri razvoju bivalnih objektov s »TRIMO« Trebnje se nadaljuje tudi v tem letu in bo verjetno v kratkem podpisana pogodba za prodajo 1000 bivalnih enot v EGIPT.

Na področju izvajanja ekonomske propagande je bilo v prvem tromesečju porabljenih 9,4% sredstev letnega plana, to pa zaradi tega, ker je bil letni plan sredstev za izvajanje EP sprejet šele pred kratkim.

V tem obdobju smo propagirali naše proizvode preko radijskih postaj, strokovnih časopisov in revij.

Sodelovali smo na spomladanskem zagrebškem sejmu in uredili sedem rastavnih prostorov pri trgovskih podjetjih (naših kupcih).

Realiziran je bil tudi ponatis obstoječih prospektov (regal LESNA, polkna, obloge). Z raznimi oglasi smo propagirali naše izdelke na športnih in kulturnih prireditvah.

Savinec Mihael, oec.

Pregled porabljenih deviz v I. četrtletju 1984 (v \$)

	Plan 84	real. I—III 83	real. I—III 84	indeks 4:2	indeks 4:3
1	2	3	4	5	6
Repromaterial	1,675.793	338.181	261.266	16	77
Nad. deli in storitve	910.000	99.038	181.901	21	189
Oprema in inv. vzd.	166.002	1.587	—	—	—
Združevanje z dobavitelji	817.003	82.308	44.415	5	54
SKUPAJ:	3,568.798	521.114	493.582	14	94

III LIKVIDATURA je v prvem četrtletju zavarovala in dala v plačilo 11.275 faktur (lani celo leto 47.681).

Prehod na AOP in vnašanje faktur prek terminalov povzroča še vedno or-

ganizacijske probleme in se je obseg dela v primerjavi s prejšnjim načinom povečal, saj se nekatera dela, ki so se prej izvrševala v računovodstvu prenesla v likvidaturo.

PREGLED REZULTATOV POSLOVANJA V I. TRIMESEČJU LETA 1984

TOZD	Celotni prihodek			Direktni stroški			Spl. mat. stroški			Dohodek			Ostaneček za skl.				
	Din	% dos. letni plan 1984	% dos. I. trim. 1983	Din	% dos. letni plan 1984	% dos. I. trim. 1983	Din	% dos. letni plan 1984	% dos. I. trim. 1983	Din	% dos. letni plan 1984	% dos. I. trim. 1983	Din	% dos. letni plan 1984	% dos. I. trim. 1983		
01 Gozdarstvo Mislinja	15,5	16	100	3,0	14	111	2,0	19	180	8,4	15	82				0,3	
02 Gozdarstvo Slov. Gradec	13,5	15	93	3,0	14	93	1,4	16	142	7,4	14	80	0,3	4	12	—	
05 Gozdarstvo Črna	40,9	15	124	12,3	19	164	12,7	28	169	9,3	8	71				12,4	
06 Gozdarstvo Radlje	49,9	17	139	10,4	13	118	13,1	25	184	19,3	15	129				4,2	
07 CLS Otiški vrh	51,9	12	86	34,7	11	77	7,7	27	368	5,2	10	53				1,9	
08 OK Slovenj Gradec	16,4	6	43	10,9	7	42	3,8	27	180	—	1,7	—				8,4	
09 OK Dravograd	11,6	13	94	8,0	15	93	1,9	32	327	0,3	1	13				2,6	
10 OK Ravne	28,5	13	118	17,6	14	95	7,3	27	232	0,3	—	79				7,3	
11 OK Radlje	23,0	12	95	13,6	13	86	4,8	25	244	2,1	4	45				4,3	
13 Transport in servisi	76,0	19	141	43,8	27	189	14,1	25	142	5,8	5	55				14,8	
14 Gradnje	10,5	7	83	5,1	6	116	1,5	11	108	0,2	1	5				7,3	
Skupaj gozd. dejavnost	337,7	14	104	162,4	13		70,3	25		56,6	7	66	0,3	—	—	63,5	— 63,2
17 Žaga Mislinja	25,8	31	197	9,8	39	726	3,3	27	178	11,6	28	155	3,5	50	155	—	
18 Žaga Otiški vrh	26,2	19	115	11,4	25	99	4,7	24	133	5,8	11	52				3,0	
19 Žaga Mušenik	17,6	25	152	6,0	28	299	2,1	25	177	8,1	24	111	0,0	3	24	—	
20 Žaga Vuhred	15,1	9	77	3,6	8	55	6,3	31	174	—	—	—				12,0	
21 TIP Otiški vrh	499,9	24	174	322,6	23	200	66,0	32	126	65,5	25	133	3,2	19	27	—	
22 TP Pameče	297,9	24	188	201,1	23		18,6	38	176	64,9	25	185	5,7	19	151	—	
23 TP Prevalje	249,8	22	158	168,7	21		14,7	31	193	53,8	23	192	2,2	9	50	—	
24 TSP Radlje-Podvelka	255,7	19	98	163,3	18	77	17,3	25	153	58,8	20	296				3,3	
16 Nova oprema	181,0	17	153	104,1	14	158	15,9	25		56,3	21	167	0,0	6	72	—	
Skupaj lesarska dej.	1569,0	22		990,6	21		148,9	30		324,8	21	174	14,4	9	48	18,3	— 3,9
26 Blagovni promet	601,5	21	214	556,5	21	38	16,3	21	—	26,8	12	100				19,4	— 19,4
29 Skupne službe	28,3	17	99				9,5	21	134	15,9	14	79				7,6	— 7,6
31 Interna banka	2,9	19								2,9	19					0,6	— 0,6
Skupaj Lesna	2539,4	20		1709,5	20		245,0	27		427,0	16	124	14,7	5	36	109,4	— 94,7

Kako do sredstev za osebno in kolektivno zaščito

V načrtnih pripravah za obrambo in zaščito začenjamo v Sloveniji v letošnjem letu vsesplošno družbeno akcijo opremljanja s sredstvi za osebno in kolektivno zaščito pred vojnimi dejavnostmi in drugimi nevarnostmi. Akcija nikakor ni povezana s kako neposredno vojno nevarnostjo. Upoštevati pa je vendarle treba tudi dejstvo, da obstaja kriza in vojna žarišča, vse pogostejša uporaba vojaške sile pri reševanju nasprotij v mednarodnih odnosih nenehno ogrožajo splošni mir, še bolj pa varnost majhnih in neblokvnih držav. Posebno zaskrbnjuje pa je dejstvo, da imajo vsi programi razvoja oboroženih sil težišče v Evropi; le-ti pa pod raznimi izgovori uvajajo najsodobnejše orožje, pri čemer se nenehno krepi jedrska komponenta.

V naši državi je opremljanje z zaščitnimi sredstvi pravno urejeno že 14 let, vendar v Sloveniji pri njenem izvajanju nismo dosegli zadovoljivih rezultatov. Predpisana sredstva si je priskrbelo majhno število delovnih ljudi in občanov. Zvezni izvršni svet je z novim odlokom o minimumu sredstev za osebno in kolektivno zaščito pred vojnimi dejavnostmi in drugimi nevarnostmi na novo uredil obveznost opremljanja s sredstvi za osebno in kolektivno zaščito. Določil je tudi sredstva za zaščito otrok. Proizvajali in prodajali bodo samo kakovostna zaščitna sredstva.

Po odloku ZIS si morajo delovni ljudje in občani kot minimum sredstev za osebno in kolektivno zaščito priskrbeti zaščitno masko za odrasle, oz. otroško zaščitno masko, zaščitna ogrinjala, prvi povoj in osebni termoluminiscentni dozimeter (TLD). Vsa našeta sredstva morajo delovni ljudje in občani kupiti. Če je občan razporejen na vojaško dolžnost, delovno dolžnost, dolžnost v civilno zaščito ali na dolžnost v službi za opazovanje in obveščanje, mu ni treba kupiti.

Minimum sredstev za osebno in kolektivno zaščito svojih delavcev mora zagotoviti temeljna organizacija združenega dela, delovna skupnost.

Občani, ki imajo stanovanja, oz. stanovanjske hiše in poslovne stavbe v osebni lasti, morajo poleg sredstev za osebno zaščito zagotoviti (nabaviti) še naslednja sredstva za kolektivno zaščito:

— po eno priločno lekarno, en komplet za dezinfikacijo in dekontaminacijo

— po 100 g kaporita na 1 m² stanovanja

— na vsakih 5 stanovalcev po eno lopato, na vsakih nadaljnjih 10 oseb pa po en kramp in lopato rezačo.

Pri tem je treba posebno poudariti, da morajo vsi, ki so po odloku iz leta 1975 nabavili priločno zaščitno masko iz blaga, le-to nadomestiti z novo, standardno.

ZIS SR Slovenije je z odlokom določil rok za nabavo sredstev za osebno in kolektivno zaščito:

— delovni ljudje in občani (ki so zaposleni) si morajo predpisana sredstva priskrbeti najkasneje do konca leta 1990.

— temeljne organizacije združenega dela, delovne skupnosti pa do konca leta 1987.

V prizadevanja, da bi občanom zagotovili čim bolj ugodne možnosti za nakup zaščitnih sredstev, se je vključila tudi Ljubljanska združena banka. Njene temeljne banke bodo občanom kreditirale nakup sredstev za zaščito. Občan naj bi ob nakupu vplačal obvezni polog 10 % vrednosti kompleta, preostali znesek pa bi poravnal v trimesečnih obrokih v dveh letih z minimalno obrestno mero.

Kakšen bi bil izdatek za družino, ki šteje pet članov (oče, mati, dva šoloobvezna otroka in stara mati)?

Oče in mati dobita zaščitna sredstva brezplačno v DO, kjer sta zaposlena in sicer na temelju razporeda na delovno dolžnost v CZ. Družina torej s svojimi sredstvi nabavi 3 osebne zaščitne komplete v skupnem znesku okoli 8.000 din.

Družina si lahko nabavi po en komplet vsako drugo leto (skrajni rok nabave leta 1990).

Tako bi bil skupni izdatek za nakup okoli 1.300 din na leto. Ta znesek pa bi družina odplačevala v trimesečnih obrokih na leto. Usposabljanje za pravilno uporabo in vzdrževanje zaščitnih sredstev in opreme bodo organizirale šole, temeljne in druge organizacije združenega dela, KS v okviru programov obrambno-zaščitnega kompleta.

Glede na to, da je cilj akcije izboljšati opremljenost vseh subjektov SLO in DS z zaščitnimi sredstvi in opremo, bodo aktivnosti usmerjene:

NE GLEJ ZA MANO

*Da me ne bo spremljal tvoj pogled,
ko bom za vedno jaz od tebe šel,
ker tvoj pogled hladnejši je kot led,
a jaz toplejšega sem si želel.*

*Le kaj sem videl v teh očeh nekoč,
ko je srce po tebi hrepenelo,
le kakšno so tedaj imele moč,
da mi je pamet kar naenkrat vzelo.*

*Odšel bom prav po tihem kot oblak
da ne bi videl solz, hladnih kot led,
ker tvoje solze ne prenese vsak,
besede so slastnejše ti kot med.*

*Le v resnem upanju bom še živel,
da ne srečam te nikoli več,
ker moči tedaj jaz ne bi imel,
da bi kdaj od tebe še šel proč.*

Zlatko ŠKRUBEJ

— v pospeševanje zagotavljanja sredstev za osebno zaščito za delovne ljudi in občane, ki imajo vojno razporeditev na temelju vojaške obveznosti,

— v pospeševanje zagotavljanja sredstev za kolektivno zaščito v TO in drugih organizacijah združenega dela, delovnih skupnostih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, poslovnih, javnih in drugih stavbah in objektih.

Pomembna je tudi novost, da občanom pri nakupu osebnih zaščitnih sredstev ne bo treba plačati zveznega in republiškega davka. Osebna zaščitna sredstva so uvrščena med izdelke, ki so posebnega pomena za ljudsko obrambo in se zanje ne plačuje davka od prometa. Uspešna zaščita in reševanje ob vojnih razdejanjih, naravnih in drugih nesrečah ter v izrednih razmerah je odvisna od nas vseh, od naše obrambno-zaščitne organiziranosti, usposobljenosti in opremljenosti. Sredstva za osebno in kolektivno zaščito so pri tem lahko odločilnega pomena.

Franc Potisk

1.
Ko pomlad prihaja,
trava zeleni,
sonce toplo sije,
se orat mudi.

2.
Kmet na njivi orje,
ženka s'jat hiti,
miška pa že čaka,
zrna si želi.

3.
Pase čredo Janez,
polje zeleni,
kukavica prepeva,
slavček žvrgoli.

4.
Jaz pa premišljujem,
kam so časi šli,
kje mladost je moja,
več nazaj je ni!

Marija Kompan

Sporazumevanje o razporejanju čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v lesarstvu

Razporejanje dohodka je področje, ki mu naša družba posveča veliko pozornosti. Vsakoletna resolucija o družbeno-ekonomski politiki in razvoju SR Slovenije vsebuje usmeritve za razporejanje dohodka in oblikovanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev, nadaljnja razdelitev pa je predmet dokumentov.

Tak dokument je bil v letih 1975 do vključno 1979 samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke v lesni industriji in proizvodni lesni obrti, sprejet na osnovi zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke (Ur. l. SRS, št. 26/73).

V letu 1979 je bil ta sporazum dopolnjen in usklajen z določili zakona o združenem delu. Tako »prenovljenega« smo uporabili samo za leto 1979, kar je bilo pravzaprav komaj dovolj, da smo preverili njegovo uporabnost in učinkovitost v praksi.

Ker vse panoge niso v celoti uveljavile določil o razporejanju dohodka, ki izhajajo iz zveznega zakona o planiranju in zakona o združenem delu, je začela to področje v letu 1980 urejati družba in sicer z vsakoletnimi dogovori o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka. Cilj vseh do zdaj sprejetih dogovorov je bil en sam: v celoti upoštevati materialne okvire razporejanja dohodka, ki jih določa resolucija. In ker so biti ti materialni okviri zadnja leta vse ožji in so zahtevali med drugim tudi zmanjšanje osebne in skupne porabe na raven realnih možnosti, je v obravnavanih letih prišlo do močnega padca realnih osebnih dohodkov.

Ob nekaterih pozitivnih učinkih takega dogovarjanja pa so iz leta v leto prihajale bolj do izraza tudi negativne posledice uporabe linearnih osnov in meril ter indeksiranja, kar se je upravičeno vse bolj kritično vrednotilo kot administrativno poseganje v samoupravni družbenoekonomski položaj delavcev. Zaradi take negativne opredelitve učinkov letnih dogovorov je že odgovor za leto 1983 vseboval tudi usmeritve za sklepanje samoupravnih sporazumov dejavnosti o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter o oblikovanju in delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo (v nadaljevanju krajše: panožnih sporazumov).

Ta usmeritev je izredno pospešila delo pri izdelavi panožnih sporazumov.

Okvirna vsebina le-teh je bila opredeljena že leta 1981 z družbenim dogovorom o skupnih osnovah za oblikovanje

in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo (Ur. l. SRS, št. 1/81), kar dokazuje, da letni dogovori nikakor niso bili zamišljeni kot trajna rešitev. Da je bil letos sprejet že 5. letni dogovor (za leto 1984), kaže le na to, da delovne organizacije niso bile »življenjsko« zainteresirane za spremembo obstoječega sistema. Navsezadnje je vsak sistem drugega pomena za oblikovanje sredstev za osebne dohodke, saj se v prvi vrsti oblikujejo v odvisnosti od ustvarjenega dohodka.

Kakorkoli že, v letošnjem letu bomo po 4-letnem premoru v lesarstvu ponovno razporejali sredstva za osebne dohodke in skupno porabo s panožnim sporazumom, če ga bo sprejela vsaj polovica predvidenih udeležencev. V panožnem sporazumu bomo enotno urejali naslednja pomembnejša področja:

— opredelitev kazalcev poslovnega uspeha, značilnih za dejavnost,

— skupna izhodišča za oblikovanje razvida del in nalog ter za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog,

— relativna razmerja za tipična dela in naloge z metodologijo za ugotavljanje teh razmerij,

— skupna izhodišča za ugotavljanje delovne uspešnosti delavcev, tudi poslovodnih,

— skupne osnove za delitev osebnih dohodkov na osnovi tekočega in minulega dela,

— zajamčeni osebni dohodek, nadomestila osebnih dohodkov za čas odsotnosti z dela, oblikovanje višine izplačil iz sklada skupne porabe.

Bistvena novost v primerjavi s sporazumom iz leta 1979 in prej je ta, da v sedanjem ni kvantitativnih meril za oblikovanje mase sredstev za osebne dohodke. To pa povečuje odgovornost same temeljne organizacije za odločitve o razporejanju čistega dohodka.

Kot pripomoček pri izdelavi panožnega sporazuma so nam služile strokovne podlage, ki jih je skupaj 14. Nastajale so postopoma in med seboj niso popolnoma usklajene, kar je povzročalo poleg različnosti mnenj članov delovne skupine (ki je pripravljala osnutek) o posameznih vprašanjih še dodatne težave. Pričakujemo pa, da bo enomesečna javna razprava obogatila in zaokrožila vsebino danega osnutka.

Vsi skupaj se moramo zavedati, da ponovna uporaba panožnih sporazumov ni nakakršna nova pot za povečevanje sredstev za osebne dohodke, ampak le način, da bi v bodoče dosegli pravičnejšo udeležbo osebnih dohodkov v dohodku in čistem dohodku v posamezni dejavnosti.

Združenje LES

KAKO STA VNETA LOVCA ZASLIŠEVALA DIVJEGA PETELINA!

Veliko let je tega, morda 15 ali več, ko je nastala ta resnična zgodba (brez lovske latinščine).

Pomlad se je že prebujala, »klic« petelina na območju HOMA je že vabil njihove »boljše polovice«, vabil pa tudi lovca na lovski užitek.

Odpravila sta se na večer proti HOMU, da ja ne bi zamudila in bila že proti jutru na mestu. Ne bila bi lovca če ju na poti od Kanca ne bi potegnili v gostišče »SMUČ KOČE«, kajti bojazen, da bi bila žejna, je bila velika. Ko sta si privezala dušo, jo mahneti še na krajši oddih k LUBENCU (t. j. kmet pod Uršljo goro), da bi si pri prijaznem gospodarju Lubencu malo odpočila. Ob »kačji slini«, ob predelanem sadju in prijaznih domačih je pogovor tekkel kot namazan in tista sladka utrujenost je oba lovca že začela premagovati. Gospodar predlaga, da si na skednju malo odpočijeta,

češ da ju bo že pravočasno zbudil. Vonj po dišečem senu ju je kmalu popeljal v kraljestvo sanj. Sanjala sta o lovski sreči, o velikem lepem petelinu in prav gotovo še o čem. Sonce ju je skozi špranjo posmehljivo opazovalo. Gospodar, ki mu ni manjkalo humorja, odpre vrata v skedenj in na tramu je veselo zaprhtal velik domač Lubencov petelin, ki ga je gospodar spustil oz. vrgel v skedenj. Naša lovca še danes ne vesta, ali je tudi gospodar zaspal, ali pa ju je le tako presenetil. Škoda, da ni bilo skrite kamere! Morda pa je prav tako, kajti od presenečenja si prav gotovo ni sta bila podobna. Šla sta v kuhinjo po »repete« žganja in mošta. Kako dolgo sta potem pri Lubencu »zasliševala« domačega petelina, pa še danes ne vem. Izdala jaz bom lovca dva, to Stanko in Štefan sta bila.

V. Gerl

Akcijska konferenca ZK Lesne

Akcijska konferenca Zveze komunistov Lesne je na svoji seji dne 24. aprila 1984 obravnavala gospodarski položaj delovne organizacije Lesne in sprejela naslednje sklepe.

1. Konferenca ob obravnavi aktualnega gospodarskega položaja Lesne poudarja, da terjajo zaostrene družbenoekonomske razmere in znotraj teh tudi težak gospodarski položaj Lesne odločno in nenehno organizirano aktivnost OO ZK in komunistov za uresničevanje vseh tistih strokovno utemeljenih nalog, ki vodijo k zagotavljanju stabilnega položaja celotne delovne organizacije tudi v pogojih gospodarjenja, ki jih bo karakteriziralo neizprosno delovanje ekonomskih zakonitosti.

2. Vse OO ZK Lesne morajo zato sproti spremljati uresničevanje letošnjih planskih ciljev. Pri tem mora njihova osrednja pozornost veljati učinkovitejšemu reševanju nalog v proizvodnji, zlasti tistih, ki so vezane na večjo produktivnost dela, boljše kvaliteto proizvodnje in manjše stroške poslovanja ter na doseganje načrtovanega izvoza. Celovito in poglobljeno morajo vse OO ZK oceniti poslovanje TOZD in celotne delovne organizacije z vseh teh vidikov po vsakem periodičnem obračunu.

3. Konferenca poudarja, da v družbenih pogojih gospodarjenja, v katere stopamo, ne bo več mogoče graditi pridobivanja dohodka zgolj na nenehnem dvigovanju cen in sočasnem ohranjanju mnogih nepotrebnih stroškov, ki smo jih vgradili v naše cene v razmerah visoke inflacije in z njo vzpodbujenega pretiranega povpraševanja po blagu. Zato je v celotni delovni organizaciji potrebno pričeti odločno borbo s stroški poslovanja in povečanja dohodka tudi na tej podlagi. Poslovni odbor naj v roku 30 dni pripravi konkreten program nalog za pospešene aktivnosti v tej smeri.

4. V Lesni že vsa zadnja leta ugotavljamo, da ne ustvarjamo dovolj akumulacije za finansiranje obratnih sredstev in da smo zaradi tega v preveliki odvisnosti od kratkoročnih kreditov za vzdrževanje likvidnosti. Vzporedno s tem pa nam letna visoka inflacijska stopnja povečuje potrebe v obratnih sredstvih, v zaglogah in terjatvah. V bodoče ne bo več možno finansiranje obratnih sred-

stev s tako visokim deležem kreditov, ker se bodo stroški obresti bistveno povečali. Zato se moramo v večji meri preusmeriti na samofinansiranje in temu primerno drugačno delitev akumulacije. Poslovanje bomo lahko obvladali le, če bomo v bodoče namenjali največji del akumulacije za lastna obratna sredstva. To seveda pomeni, da bomo morali realno zmanjševati obsek naložb v osnovna sredstva in da bomo pri izbiri le-teh morali biti izredno selektivni in investirati res le v najnujnejše.

5. Konferenca ugotavlja, da imamo še vedno prenizek delež izvoza v prodaji naših izdelkov, predvsem z visoko stopnjo predelave. V letošnjem letu sicer povečujemo izvoz, vendar za svoje potrebe pri takšnih obveznostih od družbe še vedno nimamo dovolj razpoložljivih lastnih deviznih sredstev. V pogojih gospodarjenja, ki jih bo karakteriziralo tudi mnogo manjše povpraševanje na domačem trgu, je za zagotovitev plasmaja naših izdelkov nujna večja usmeritev v izvoz. Vzporedno je na vseh izvoznih proizvodih potrebno analizirati stroške in zagotoviti plasiranje v izvoz resnično dohodkovno zanimivih proizvodov. Zagotoviti je treba, da bomo letošnji izvozni plan v celoti dosegli.

6. V skladu s stališči 5. seje CK ZKS, ki zavezuje komuniste v sleherni delovni organizaciji in SOZD, da nenehno preverjajo in izpolnjujejo svojo samoupravno organiziranost, da bi se na tej osnovi izognili nekaterim deformacijam in jih odpravili, konferenca zavezuje poslovni odbor, da pripravi strokovno oceno naše dosedanje samoupravne organiziranosti, položaja in vloge celotne delovne organizacije oz. odnosov med TOZD in delovno organizacijo ter predlaga na tej podlagi določene spremembe, ki naj zagotovijo večjo družbeno ekonomsko učinkovitost našega poslovanja. Poslovni odbor mora to oceno s predlogom ustreznih rešitev pripraviti do meseca septembra.

7. Konferenca poudarja, da moramo še naprej poglobljati in krepiti

svobodno menjavo dela znotraj delovne organizacije na podlagi stvarnega delovnega prispevka delavcev skupnih služb k skupnemu dohodku. Pri tem pa si morajo komunisti prizadevati, da se bo med delavci uveljavilo spoznanje, da sta znanje in usposobljenost strokovnih delavcev ter njihovo stalno potrjevanje v kakovostnem prispevku k skupnemu dohodku nujen pogoj za nenehno rast produktivnosti dela in s tem uspešnega gospodarjenja.

8. Pospešiti je treba aktivnosti za končno oblikovanje novega sistema osebnih dohodkov v delovni organizaciji in sicer tako, da bi do konca letošnjega leta sprejeli take skupne osnove in merila za delitev osebnih dohodkov in skupno porabo kot tudi izvedbene akte, pravilnike o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Pri nastajanju novega sistema delitve osebnih dohodkov moramo zagotoviti večje sodelovanje vseh TOZD in temu dati vso prednost tudi v delu poslovodnega odbora in družbenopolitičnih organizacij.

9. Uresničevanje teh in drugih aktualnih nalog iz dolgoročnega programa stabilizacije je močno odvisno od političnega vzdušja med delavci. Komunisti morajo s svojo aktivnostjo v sindikatu, v osnovnih organizacijah ZSMS, v samoupravnih organizacijah in v vsakodnevnem kontaktu s sodelavci ustvarjati razpoloženje, ki bo omogočalo prehod k takšni kvaliteti gospodarjenja, kot jih bodo zahtevali tržni odnosi, oblikovani na podlagi ekonomskih zakonitosti in premagovanje oklepanja starega in odporov, ki bodo proti drugačnemu obnašanju od utečenega nedvomno prisotni. Glede na slab finančni rezultat poslovanja v prvih treh mesecih letošnjega poslovnega leta konferenca poudarja, da moramo v slehernem TOZD skupaj s strokovnimi službami DSSP pripraviti konkreten program aktivnosti in ukrepov za to, da do polletja odpravimo izgube.

10. Vse OOK v delovni organizaciji naj takoj na prvih sestankih obravnavajo te sklepe in se na njihovi podlagi dogovorijo za svoje aktivnosti.

INVENTIVNA DEJAVNOST V LESNI

V uvodu bi rad predstavil inventivno dejavnost zadnjih dveh let v DO LESNA, saj so podatki zbrani le za leti 1982 in 1983. Kot vemo je v naši DO spremljanje inventivne dejavnosti urejeno s komisijami v okviru DO in v TOZD. Osnova za delovanje komisij je samoupravni sporazum o inventivni dejavnosti, ki je bil sprejet 25. 11. 1977. leta. Že sama letnica sprejema tega samoupravnega akta nam pove, da je v marsičem zastarel in da v določenih primerih celo zavira inventivno dejavnost, namesto da bi jo vzpodbujal, vendar o tem kasneje. Zavedamo se, da vloga inventivne dejavnosti v sklopu svetovne reprodukcije stalno narašča in se krepi; predvsem v deželah, ki so industrijsko razvite, oziroma visoko razvite. Nasprotno pa opažamo, da podatki o tej dejavnosti za našo deželo niso najbolj vzpodbudni. Vse preveč smo sloneli na uvozu znanja, licenc, tehnologij in s tem direktno postavljali naše znanje na nižji nivo. Delež proizvodnje, ki je slonela na domači tehnologiji, je padel od 51 % v letu 1974, na 40 % v letu 1978, kar je še povečalo našo odvisnost od uvoza surovin in repromaterialov.

V razvitem svetu beležijo 250—500 patentnih prijav na 1 milijon prebivalcev letno, pri nas le 50. Značilno je tudi to, da je pri nas le vsaka peta patentna prijava plod organizacij združenega dela, vse ostale pa so rezultat razmišljanja posameznikov. V razvitem svetu so ti podatki ravno obratni.

Če vzamemo za merilo število registriranih patentov na 10.000 prebivalcev, vidimo, da je bilo stanje leta 1980 sledeče: v Jugoslaviji 0,3, Turčiji 0,1, Romuniji 0,9, Grčiji 2,2, Bolgariji 2, ČSSR 5,6, Finski 4,0, Japonski 3,9, Švici 9,4... Delež priznanih patentov slovenskih avtorjev v celotnem številu jugoslovanskih patentov v zadnjih letih ni bil slab — med 23 % in 41 %.

V naši DO je bilo v letih 1982 in 1983 aktivnih 31 inovatorjev, kar predstavlja 1,0 % od skupnega števila zaposlenih v LESNI, ali 1,6 % od števila delavcev, zaposlenih v lesarstvu. Ta podatek sem navedel zato, ker je bilo 30 inovatorjev iz TOZD lesne industrije in eden iz TOZD gozdarstva (TIS). Zaradi same narave dela in zahtevnosti tehnoloških procesov je razumljivo, da je večina inventivnih predlogov prišlo iz lesarskih TOZD, vendar bo v bodoče naša skupna naloga, da vzpodbudimo k inventivnemu razmišljanju vse delavce, ne glede na branžo.

Čista gospodarska korist od realiziranih inventivnih predlogov v teh dveh letih znaša 22,0 mio din, odobrena odškodnina pa znaša nekaj manj kot 1,38 mio din, kar predstavlja 6,2 % od dohodka.

Glede na uradno ugotovljeno povečanje dohodka od inovacij v SRS se suče delež avtorjev med 3 in 11 odstotki, v poprečju pa znaša 5 %, torej smo v Lesni nekje na poprečju.

Inovatorji po TOZD za leti 1983 in 1984

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
St. TOZD	inova-torjev	tehnične izboljš.	koristni predlogi	skupaj	zaposlenih	6:2 (%)
1. TP Prevalje	10	2		2	231	4,3
2. TIP	8	5	18	23	227	3,5
3. TSP Ra-Podv.	6	3	1	4	347	1,7
4. TP Pameče	4	1	1	2	313	1,3
5. DSSP	2	—	4	4	190	1,0
6. TIS	1	1	—	1	144	0,7
SKUPAJ	31	12	24	36	1452	2,1

Čista gospodarska korist in odobrena odškodnina

1	2	3	4	5
Inventivni predlog	čista gospodarska korist din	%	odobrena odškodnina	%
tehnična izboljšava	22.132.902,00	100	1.191.931,00	86,5
koristni predlog			185.995,00	13,5
SKUPAJ	22.132.902,00	100	1.377.926,00	100,0

Tudi pri nas opažamo, da je še največ inventivnih predlogov plod posameznikovega razmišljanja in je še premalo prisotna množična inventivna dejavnost. Največ inovatorjev je bilo v tem obdobju v TP Prevalje in sicer 10, kar predstavlja 4,3 % od skupnega števila zaposlenih v tem TOZD. Na drugem mestu je TIP Otiški vrh z 8 inovatorji, kar je 3,5 % od vseh zaposlenih, sledijo TSP Radlje-Podvelka s 6 inovatorji, TP Pameče s 4 inovatorji, DSSP z dvema in TIS Pameče z enim inovatorjem.

Skupno je prijavljenih 36 inventivnih predlogov, od katerih je bilo 34 pozitivno rešenih, en predlog je bil zavrnjen, en predlog pa je še v obravnavi.

Po našem samoupravnem sporazumu o inventivni dejavnosti lahko komisija opredeli inventivni predlog za izum, tehnično izboljšavo ali koristni predlog. V preteklem obdobju je bilo skupaj 12 tehničnih izboljšav in 24 koristnih predlogov. Izračun čiste gospodarske koristi je možen pri tehničnih izboljšavah, pri koristnih predlogih pa ni možen. Torej lahko ugotovimo, da je dejansko več čiste gospodarske koristi, kot je bilo povedano, vendar je s številkami točno ne moremo opredeliti.

Za ilustracijo navajam podatke o inventivni dejavnosti za leto 1983 nekaterih delovnih organizacij.

— v železarni Ravne je bilo prijavljenih 100 inventivnih predlogov. Povečani dohodek ustvarjen z inovacijami znaša 280 mio din, nagrade izplačane avtorjem pa znašajo okoli 5,00 mio din, kar predstavlja 1,8 % od dohodka;

— v DO Gorenje Muta povečani dohodek ustvarjen z inovacijami znaša 13,5 mio din, nagrade oz. odškodnine izplačane avtorjem pa znašajo 450.000,00 din, kar predstavlja 3,3 % od dohodka;

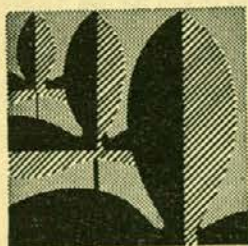
— v DO Gorenje — TGO je bilo leta 1983 729 delavcev-inovatorjev, ki so ustvarili okoli 90 mio din prihrankov;

— v LESNI smo imeli lansko leto 16 delavcev-inovatorjev, ki so prijavili 12 inventivnih predlogov. Povečani dohodek, ustvarjen z inovacijami, znaša 21 mio din, nagrade oz. odškodnine odobrene avtorjem pa znašajo 1,1 mio din, kar predstavlja 5,2 % od dohodka.

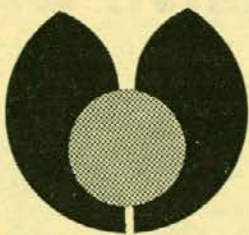
Gornji podatki nam povedo, da smo po številu inovatorjev dokaj skromni, ustvarjena čista gospodarska korist je na zadovoljivi višini, kakor tudi odškodnine izplačane avtorjem. Vedeti moramo, da so podatki za lansko leto za našo DO nadporečni, saj v prejšnjih letih zdaleč nismo dosegali takih dohodkov iz inventivne dejavnosti.

Kakor kažejo podatki, inventivna dejavnost v LESNI v zadnjih letih narašča. Vendar ne moremo biti zadovoljni s tem, predvsem pa moramo pripraviti tako klimo na področju te dejavnosti, da bomo vzpodbudili čim več sodelavcev k aktivnemu in inventivnemu razmišljanju. Da bomo te cilje lahko dosegli, se moramo posluževati sodobnih metod (MID — množična inventivna dejavnost in USOMID — usmerjena sistematična organizirana množična inventivna dejavnost). Moramo se zgledeovati po tistih organizacijah združenega dela, ki so na tem področju že več naredile.

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA

Z A K M E T I J S T V O

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednica Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1984.

LETO IV — ŠTEVILKA 5

MAJ 1984

POŠTINA PLAČANA

Proizvodni rezultati v prvem tromesečju 1984

V I. četrtletju so rezultati kmetijske proizvodnje zadovoljivi.

a) Prireja mleka

Proizvodnja mleka v družbenem in zadrudnem sektorju je bila glede na enako obdobje lani večja za 13%. Skupna proizvodnja mleka je znašala 2.089.000 l. Od tega je večji del (87%) pogodbene proizvodnje pri kmetih kooperantih. V družbenem sektorju je prireja mleka znašala 263.000 l, ali 6% več kot v enakem obdobju lani.

Po temeljnih zadrudnih organizacijah pa je bila prireja mleka in izpolnjevanje plana naslednje:

(v 000 l)

zadrudni + družbeni sektor	doseženo		ind.	plan 1984	% izpol.
	I—III 83	I—III 84			
TZO »LEDINA« Sl. Gr.	1.125	1.296	115	5.707	23
TZO »TRATA« Prevalje	529	547	103	2.780	20
TZO »ODOR« Dravograd	201	246	122	1.144	22
SKUPAJ KKZ	1.855	2.089	113	9.631	22

b) Prireja klavne živine

Tudi pri oddaji klavne živine kljub vsemu beležimo povečanje za 3%. Sicer je bila prireja klavne živine v zadrudnem sektorju na enaki ravni kot lani v enakem obdobju, v družbenem sektorju pa je bila večja kar za 53%. Največ živine je bilo oddane v TZO »LEDINA«. Tudi pri prireji klavne živine je največji delež v zadrudnem sektorju (92% vse oddane živine).

Oddaja klavne živine in izpolnjevanja plana po temeljnih zadrudnih organizacijah

(v tonah)

zadrudni + družbeni sektor	doseženo		ind.	plan 1984	% izpol.
	I—III 83	I—III 84			
TZO »LEDINA« Sl. Gr.	138,3	151	109	540	28
TZO »TRATA« Prevalje	95	84,4	89	410	21
TZO »ODOR« Dravograd	64,3	70,5	110	252	28
SKUPAJ KKZ:	297,6	305,9	103	1202	25

Oddaja klavne živine je bila v prvih treh mesecih otežena zaradi vremenskih nepravil in nedostopnosti hribovskih kmetij. Zato bo v sledečih mesecih ponudba večja, predvsem v TZO »TRATA« Prevalje.

c) Mesarska dejavnost

V skladu z odkupom goveje živine od TZO v Koroški kmetijski zadrugi je bila tudi proizvodnja govejega mesa na približno enaki ravni kot lani v enakem obdobju. Odkup prašičev je bil občutno nižji (cene!), zato je tudi proizvodnja svinjine manjša in so manjkajoče količine (predvsem za potrebe predelave) nabavili drugod.

Obseg prodaje po vrstah mesa

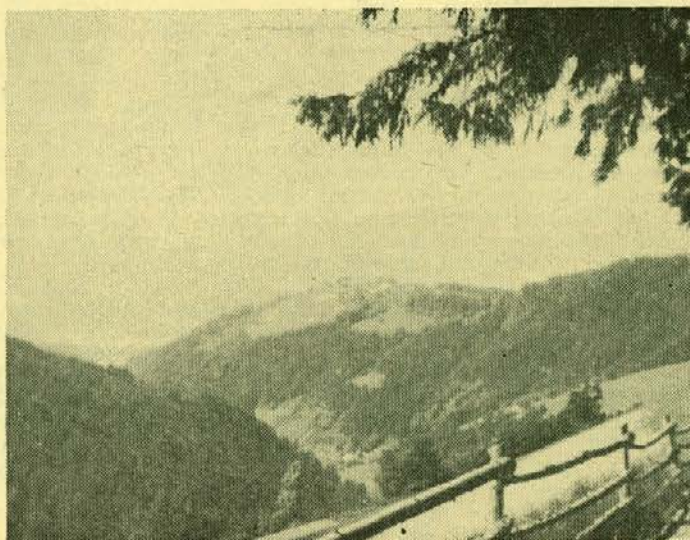
(v tonah)

Vrsta mesa	doseženo		ind.	plan 1984	% izpol.
	I—III 83	I—III 84			
Govedina	164	170	104	800	21
Svinjina	92	91	99	500	18
Perutnina	75	72	96	400	18
Mesni izdelki	131	120	92	600	20

Obseg prodaje po občinah

Občina	količina	delež (%)
Dravograd	54 ton	11,9
Ravne na Koroškem	208 ton	46
Slovenj Gradec	118,3 tone	26,1
Radlje ob Dravi	25 ton	5,5
Drugim	48 ton	10,5
SKUPAJ:	453,3 tone	100,0

Marjana Sušec, oec.

Družbeno kmetijstvo v TZO Trata Prevalje

V TZO »TRATA« Prevalje deluje tudi družbeni sektor kmetijstva, v katerem delujejo tri proizvodne enote in sicer:

— PE Šrotnek, kjer je glavna proizvodnja prireja mleka in pa pridelovanje osnovne krme,

— PE Poljana, ravno tako prireja mleka in pa pridelovanje osnovne krme,

— PE Mežica, vzreja plemenske živine za obnovo matičnih hlevov Šrotnek in Poljana in pa za prodajo individualnim proizvajalcem.

V zadnjem času pa se ukvarjamo tudi s pitanjem goveje živine in sicer na praznih stojiščih — vključevanje v stabilizacijska prizadevanja oz. večjo proizvodnjo mesa v naši regiji, delno pa tudi zaradi izvoznih prizadevanj.

Zaradi naravnih danosti oz. geografskega položaja, ki nas omejuje v pridelovanje druge vrste hrane na njivah ter zelo razparceliranih površin, moramo te površine izkoriščati le v pridelovanju krmilnih rastlin in to čim bolj intenzivno.

Površine so oddaljene od gospodarskih objektov tudi po 8 in več kilometrov, kar nam povečuje oz. slabša finančno poslovanje. Razgibanost reliefa torej v prvi vrsti narekuje način rabe kmetijskih površin: njive imamo le v ravnini in na rahlo vzpetem svetu, večje nagibe oz. strmice pa imamo zatravljene s trajno travno rušo, kar je možno, obvladujemo s strojem. Površine z večjim nagibom pa izkoriščamo s pašo »počez« (pasemo po celi površini — brez čredink). Pri tem načinu opažamo, da se manj pojavljajo šopi — rušnata maslica, ščavje (na primer v Mežici).

Na vseh njivah, ki jih imamo skupno samo 24 ha, pridelujemo silažno koruzo in pa 4 ha ozimne pšenice, (v glavnem zaradi kolobarja). Vseh ostalih površin, ki jih lahko oz., ki jih obdelujemo, je samo 130 ha. To so čredinski pašniki ali 2—3 košni travniki. Če bodo nadaljnje potrebe po mleku tako velike in če se bo možnost prodaje govejega mesa v tujini povečala, bi kazalo ohraniti tak delež njiv, kot je sedaj: njiv pod krmilnimi rastlinami (silažna koruza).

Znano je, da krmiljenje z velikim deležem močnih krmil v obroku za krave in pitance danes pomeni neustrezen, finančno neučinkovit način reje. Na obratih Šrotnek in Poljana smo v letu 1983 porabili za kilogram mleka 0,17 kg močnih krmil.

V KKZ Slovenj Gradec in tudi drugod je jasno, da TZO oz. družbeno kmetijski obrati, ki imajo poleg živinoreje še poljedelsko proizvodnjo, ekonomsko uspešneje gospodarijo, kot pa na obratih, ki se ukvarjajo izključno le z živinorejo (mleko in pitanje).

Pri sami pocenitvi proizvodnje je prva naša skrb, da pridelamo čim bolj kakovostno in poceni travniško krmo in kvalitetno silažo: bodisi koruzno ali travno. Za kakovostno krmo pa je potrebna sodobna opremljenost in tehnologija pri spravlilu krme. Poleg sodobno mehanizirane in dobre tehnologije pa so pomembni tudi ljudje, ki delajo na družbenem obratu. Na obratu oz. družbenem sektorju je zaposlenih samo 18 ljudi, starostna struktura je 47 let. Mladi se neradi zaposlujejo v kmetijstvu, predvsem v živinoreji zaradi narave dela itd.

Enote Šrotnek, Poljana in Mežica so med seboj oddaljene od 10—20 km, kar otežuje še tesnejše sodelovanje med samimi obrati. Gospodarski objekti so v glavnem zastareli oz. vsi so potrebni večjih in manjših zunanjih in notranjih popravil. Poseben problem je goveji hlev na Šrotneku, ki je bil zgrajen približno pred 20 leti po novejši tehnologiji (ozka avtomatska krmilna miza, kratka stojišča na sistem odplakovanja). Tako se ukvarjamo s problemi mehaničnih poškodb vimeza oz. seskov, s problemi nog, s problemom enostavnega krmljenja z dovozom krme s traktorjem in ostalih rešitev. Pristopili smo tudi k intenziviranju proizvodnje krmilnih rastlin in pa k aktiviranju površin z agro- in hidromelioracijami.

V teku je hidromelioracija na mejnem prehodu Holmec in sicer površina »GLINICA« ca. 10 ha.

Na obratih redimo sledeče število živali:

- 165 krav sivorjave in črnobelega pasme
- 66 kom plemenskih telic črnobelega pasme
- 80 kom pitancev

Poprečna mlečnost po kravi v standardni laktaciji je znašala leta 1983 4307 kg mleka. Ocenjujem, da je glede porabe močne krme in ostalih pogojev, ki so v situaciji dani, so ti rezultati zadovoljivi. Glede na razmerje cen reprovromateriala (krmila, gnojila in ostalo) ter prodajnimi cenami mleka in mesa bo rezultat proizvodnje po kravi težko povečati glede na ekonomiko oz. uspešnost poslovanja.

Alojz Zavratnik

KMETIJSKI NASVETI

Oskrba ozimnega žita

Letošnja zima je bila za ozimna žita. Meseca novembra je bilo izredno mirzlo. Ker zemlja ni bila pokrita s snegom, je mraz prizadel predvsem pozne posevke pšenice. Pozneje je debela snežna odeja posevke sicer zavarovala pred mrazom, vendar so zaradi visokega snega, ki se je obdržal vse do sredine marca, nastale druge težave. Zaradi tega je prav, da v teh dneh opravimo vse potrebno za uspešno rast ozimnih posevkov.

Ko sneg skopni, preglejmo, kako je posevek prezimil. Če ugotovimo, da je na en m² samo do 180 rastlin, je najbolje, da njivo preorjemo in posejemo jarine. Ou koncu zime moramo ozimne pognojiti z umetnimi gnojili. Najbolj primerni za dognojevanje so dnevi, ko zemlja ponoči še zmrzuje in tako ne naredimo škode z vožnjo po posevkih. Z dognojevanjem žit ob koncu zime pospešujemo obračanje in na razvoj zasnov klasov. To pa bistveno vpliva na pridelek zrnja. Za pšenico priporočamo odmerke 50 do 70 kg čistega dušika po hektarju. Z večjimi odmerki gnojimo posevke, ki so slabše prezimili in obratno. Ker pa letos zaradi veliko snega pričakujemo močno izpiranje

dušika, predlagamo, da so odmerki nekoliko višji.

Priporočamo, da poleg dušika damo tudi nekaj fosforja in kalija. Najbolje je, da za prvo dognojevanje uporabimo NKP gnojila naprimer: 17, 8, 9 ali 18, 9, 9. Če pa jeseni nismo gnojili s kompleksnimi gnojili, ki vsebujejo več fosforja in kalija na primer: 13, 10, 12 ali 15, 15, 15.

Drugo gnojenje opravimo, ko se na žitu pojavijo prva kolenca. Takrat odmerimo po hektarju 40 do 60 kg čistega dušika, oziroma 140 do 200 kg NITROMOMIKALA po hektarju.

Tretjič dognojujemo ob klasitvi. To gnojenje opravimo samo za zelo intenzivne sorte

Velike količine dušika pa lahko povzročajo poleganja žit in razne glivične bolezni. Zaradi tega moramo posevke poškopiti s hormonskim pripravkom STABILANOM, ki stebela utrdi in s tem prepreči poleganje žit. S pripravkom škropimo, ko pšenica razvije tri stranske poganjke.

Po 1 ha porabimo 1 liter STABILANA.

Spomladi moramo v posevku zatirati plevelce. Če jeseni nismo poškopili s

pripravkom DIKURAN, TO OPRAVI-MO SPOMLADI IN TO ČIMPREGJ. Po hektarju porabimo 2 do 2,5 litra DIKURANA. S tem pripravkom uničimo predvsem travnate plevelce.

Širokolistni plevelci, kot so SMOLE-NEC, JETIČNIK, DRESNI itd., zatiramo s pripravki kot so ANITEN DS, ali DIKOFUID MP KOMBI. S temi herbicidi škropimo, ko se žita razrašča. Po hektarju porabimo 2 do 2,5 litra. Dnevne temperature ne smejo biti nižje od 5°C. Če pa so posevki slabo prezimili, teh pripravkov ne smemo uporabljati, temveč se raje odločimo za milejšega kot je DEHERBAN M.

Pripominjamo, da omenjene herbicide lahko mešamo s STABILANOM, ki preprečuje poleganje.

Poleg zatiranja plevelcev, moramo zatirati tudi žitne škodljivce kot so ŽITNI MRZEC, ŽITNI STRGAC, in ŽITNE STENICE.

V zadnjem času so se na ozimnih precej razširile razne bolezni. Najbolj nevarne so: PEPELASTA PLESEN in RJA. Te bolezni zatiramo s pripravkom BAYLETON, VP 25 in sicer 0,5 kg po hektarju. S tem fungicidom škropimo ob koncu cvetenja.

To je bilo le nekaj napotkov za oskrbo ozimnega žita. Brez pravilnega dognojevanja, uničevanja plevelcev in zatiranja bolezni teh škodljivcev ne moremo pričakovati visokih pridelkov zrnja. J. Pratkanar, dipl. inž.

70 let življenja za kmetijstvo in združništvo

Oba sta se rodila tistega vročičnega in usodnega 1914. leta, ko se je pričela prva svetovna vojska. Oba sta prišla na svet kot kmečka sinova, obema je bilo namenjeno delo na kmetiji. Oba pa sta tudi temu delu — kmečkemu delu — in kmetijskemu združništvu ostala zvesta vse svoje življenje, vse do letošnjega 1984. leta, ko sta, oziroma bosta v njegovi prvi polovici oba proslavila svoj velikih in lepi ljubilej — 70-letnico, po kmetijskih izkušnjah tako bogatega življenja.

Oba jubilaranta, oba 70-letnika, mi vsi predobro poznamo. Poznana sta v vsej koroški pokrajini, še več, pozna ju takorekoč vsa Slovenija kot napredna kmetovalca, ki sta vseskozi držala korak in šla vstric z zahtevami modernega časa. To sta Ivan Čas, p. d. Marovšek iz Turiške vasi, ki je bil rojen 6. januarja 1914 in Pavel Gams p. d. Lenart iz Starega trga, ki je bil rojen 30. junija 1914.

Poleg dela in skrbi za napredek svojih kmetij sta oba našla čas za vsestransko udejstvovanje tudi izven doma. K temu je veliko pripomoglo tudi to, da izhajata tudi že iz takih družin, saj je bil oče Gams star zadružnik in hranilničar, mati pa je rada igrala razne igre, tako da je bila cela družina že od nekdaj vneta za kulturo in kulturno dejavnost. Isto lahko rečemo za Ivana Časa, saj sem ga prvič videl na veliki kulturni prireditvi, velikem kmečkem taboru leta 1938 v Kotljah, kamor je prišel edini med 5000 udeleženci tabora na konju in v narodni noši. Bilo bi predolgo naštevati, če bi hotel v tem zapisu naštet in opisati vse funkcije in naloge, ki sta jih naša slavljena opravljala in jih še opravljata v zvezi s kmetijstvom. Bilo jih je ogromno in kar je važno, bile so odgovorne, in tudi opravljala sta jih z vso odgovornostjo.

Naj povem, da je Pavel Gams še sedaj vodja delegacij za kmetijstvo in gozdarstvo občine Slovenj Gradec, da je delegat republiške skupščine za območje kmetijstva, član — predsednik — nadzornega odbora kmetijske zadruga.

Ivan Čas pa je bil član upravnega odbora Zadružne zveze Slovenije v Ljubljani 6 let, član nadzornega odbora Zadružne zveze Slovenije 4 leta.

Še sedaj je predsednik medzadružnega sveta koroških občin, član zadruž-

nega sveta in upravnega odbora kmetijske zadruga TZO »LEDINA« Slovenj Gradec in član sveta za kmečko zdravstveno zavarovanje.

10 let je bil predsednik poslovnega odbora hranilnice in posojilnice Slovenj Gradec.

Oba sta tudi nosilca raznih priznanj za kmetijstvo in združništvo. Njuni kmetiji sta vzorno urejeni, opremljeni sta z vsemi sodobnimi napravami in stroji za delo na polju, v hlevu in v hiši. In kar je zelo važno za bodočnost, povsod je poskrbljeno tudi že za naslednika.

Kmetija Ivana Časa-Marovška meri 10 ha obdelovalne zemlje in 25 ha gozda.

Kmetija je usmerjena v živinorejo in pridelovanje krompirja. Redi pa tudi konje — haflingerje. V kooperaciji s KKZ TZO »LEDINA« se preusmerja v pridelovanje hmelja na površini 5 ha.

Kmetija Pavla Gamsa pa meri 7 ha obdelovalne zemlje in 5,5 ha gozda. Redi 25 glav in sicer krave mlekarice in plemenske telice. Mlečno poprečje hleva je 5200 l mleka na kravo letno.

Krave so visoko rodovniške, saj imajo rodovnik pri hiši že vse od leta 1924, torej celih 60 let.

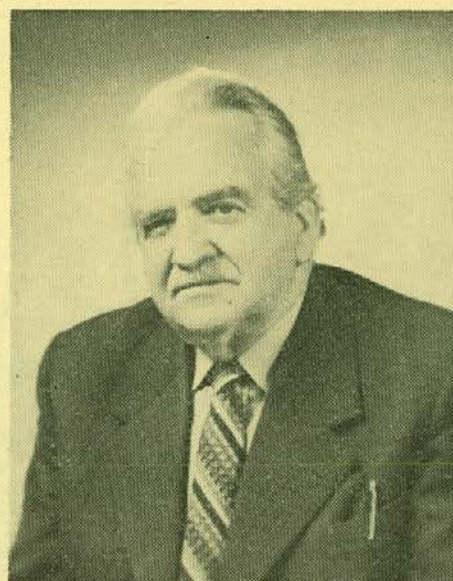
Poudariti je seveda treba tudi to, da so bili veliki uspehi na obeh kmetijah doseženi s sodelovanjem in veliko pomočjo ter razumevanjem obeh gospodinj, ki, kot je že znano, podpirajo po tri vogale pri hiši.

Oba slavljena pravita, da sta zadovoljna s tem, kar sta v življenju dosegla, pa čeravno je bilo treba veliko pretrpeti. Z zaupanjem gledata v prihodnost, saj pravita, da je naše kmetijsko združništvo na dobri poti, ker se koristni predlogi počasi že upoštevajo tudi v širši družbi.

Tudi s sodelovanjem s KKZ — TZO »LEDINA« sta zadovoljna, saj se je s skupnim delom uspelo vzgojiti in pridobiti tudi mladi kader. Našima jubilarantom želimo še mnogo let trdega zdravja in pa prav toliko volje za delo in napredek kmetijstva in združništva kot doslej.

Še na mnoga leta Gams in Marovšek!

Rok Gorenšek

Ivan Čas-Marovšek

Pavel Gams

KDAJ VARNOSTNE OGRAJE

Vsa delovna mesta na višini več kot 100 cm nad terenom ali podom ter druga delovna mesta (prehodi ipd.) na gradbišču in na gradbenem objektu, s katerih bi lahko kdo padel, morajo biti ograjena s trdno varnostno ograjo, visoko najmanj 100 cm. Varnostna ograja mora biti izdelana iz zdravega in nepoškodovanega lesa ali drugega primerne materiala. Razmik in velikost stebričev ter drugih elementov ograje

morajo na oprijemu ustrezati vodoravni obremenitvi najmanj 30 kp/m. Varnostna ograja ne sme biti visoka manj kot 100 cm, merjeno od tal. Elementi polnila varnostne ograje ne smejo biti razmaknjeni več kot 30 cm. Pri dnu varnostne ograje (na delovnem podu, odru ipd.) mora biti poln varovalni rob (deska), visok najmanj 20 cm. Namesto vzdolžnega polnila iz desk (kolensko zavarovanje) je uporabna za polnilo

varnostne ograje žična mreža z očesi največ 2 x 2 cm. Za varnostne ograje večjih dolžin in z večjimi obremenitvami ter za ograje na velikih višinah morajo biti izdelani ustrezni načrti in statični izračuni. Če je treba varnostno ograjo zaradi narave dela med delom začasno odstraniti, moramo biti delavci na takih delovnih mestih privezani z varnostnimi pasovi, delo pa je treba opravljati pod nadzorstvom določene strokovne osebe na gradbišču.

Rok Gorenšek

Neznanje varstvenih ukrepov, vzrok nesreč s traktorji

Razmislite z nami

Pravimo, da je varstvo pri delu celokupnost ukrepov, postopkov in opravil, s katerimi zagotavljamo in ustvarjamo varno delovno okolje, delovne in življenjske razmere z namenom, da dosežemo fizično in moralno integriteto delavca pri delu.

Zapisal sem: delavca pri delu, kot to pravi zakon o varstvu pri delu. Kaj pa kmet, kot organiziran tržni proizvajalec, ali je deležen varstva pri delu? Mislim, da je jasno, da je odgovor negativen.

S sprejemom zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in s podano možnostjo pridobitve svojstva uporabnika socialne varnosti (nadomestilo osebnega dohodka za začasno nezmožnost za delo zaradi bolezni in nesreč) se zdi povsem logična ureditev varstva pri delu za kmetijskega proizvajalca, saj je za uživanje teh socialnih pravic pogoj predhodne zagotovitve varnega delovnega okolja in delovnih razmer.

Načelno smo torej že sprejeli dolžnost, da morajo zaradi preprečevanja invalidnosti tudi združeni in drugi kmetje-zavarovanci izvajati preventivne ukrepe in ukrepe varstva pri delu ter stalno izboljševati delovne razmere in delovno okolje, kar pomeni, da bo to z zakonom tudi predpisano in pravno sankcionirano.

Ureditev celovitega varstva pri delu za kmete bo zaradi povečanih nevarnosti poškodb oziroma zdravstvenih okvar (uporabe mehanizacije v neugodnih reliefnih razmerah, telesni napor, uporaba raznih zdravju škodljivih snovi) pa tudi zaradi prostorske razpršenosti proizvodnje posebno zahtevna naloga. Ta sestavek sem napisal kot nekakšen izziv za vas kmetje, z namenom, da bi se sami aktivno vključili v organiziranje varstva pri delu, saj bo le-to doseglo svoj cilj, to je preprečevanje poškodb, poklicnih bolezni in ohranitev zdravja in življenja. Vaše sodelovanje pri zagotavljanju varstvenih ukrepov in normativov bo zagotovilo, da si varstvo pri delu želite, oziroma potrebujete.

Jože Krevh

IZVOLILI SO NOVE SAMOUPRAVNE ORGANE

Vse tri TZO v Koroški kmetijski zadrugi so v mesecu februarju in marcu izvolili nove delegate v svoje samoupravne organe. Večina samoupravnih organov je tudi že konstituiranih. Funkcije predsednikov zadružnih svetov, kot najpomembnejšega organa v posameznih TZO, opravljajo:

TZO »LEDINA« Ivan GLASENČNIK, p. d. Zapečnik iz Razborja;

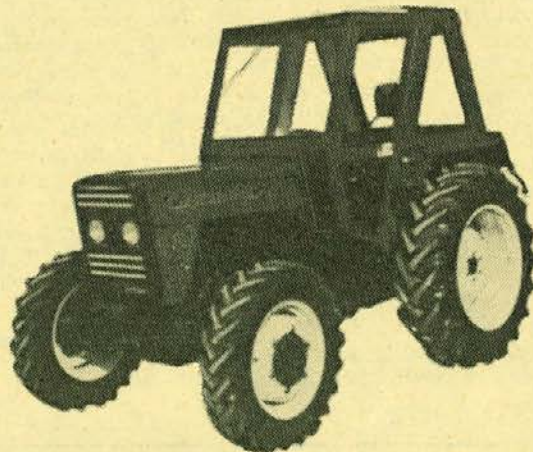
TZO »ODOR« Oto ČERU, p. d. Zajsnik na Ojstrici;

TZO »TRATA« Franc ŠTERN, p. d. Koroš, Jamnica

Jože Krevh

Koroški ganki

OBVEZNA OPREMA TRAKTORJEV

Zakon o varnosti cestnega prometa je predpisal, da lahko po 1. januarju 1984 gredo v promet samo traktorji, ki so opremljeni z ograjeno in atestirano varnostno kabino oziroma varnostnim lokom. Zakonsko določilo za opremo starejših traktorjev z varnostnimi kabinami in loki pa bo pričelo veljati s 1. 1. 1986. Ta rok je sorazmerno kratek, saj je v naših treh TZO nekaj nad 1.700 traktorjev. Zato pohitite z nabavo varnostnih kabin.

Jože Krevh

V vseh večjih DO imajo profesionalne službe, ki skrbijo za inventivno dejavnost, zato se moramo zavzemati za to, da tudi pri nas namestimo strokovnjake za to področje.

Pri nas še ne moremo govoriti o množični inventivni dejavnosti (MID), medtem ko v prej omenjenih delovnih organizacijah le-ta že obstaja.

Množična inventivna dejavnost predvsem izboljšuje obstoječe proizvodne procese. V teh primerih je mogoče izračunati t.i. inovacijski dohodek. To je vsota prihrankov zaradi nekaterih izboljšav. Te inovacijske dohodke je treba znati evidentirati, jih upoštevati kot odbitno postavko pri raznih davkih in prispevkih na dohodek OZD in seveda iz njih nagraditi posameznike ali skupino, ki je inovacijo naredila. Inventivna je praviloma stvar ene glave, inovacija pa praviloma več glav in rok.

V naš pravilnik o inventivni dejavnosti je potrebno vnesti določene dodatke, ki bodo omogočali inovatorjem krajšo pot od zamisli do izvedbe in temu ustrezne odškodnine. Ta akt mora tudi jasno opredeljevati način dela in vrstni red aktivnosti oz. postopkov od prve zamisli — inventivne do realizacije določenega inventivnega predloga. Doseči moramo tak nivo organiziranosti, da bomo lahko spremljali celoten potek razvoja nove vrednote in da bomo lahko kontrolirali uvajanje določenih inovacij v prakso, saj so nekatere zvezane tudi z določenim rizikom, ki ima lahko materialne posledice. Ravno na tem mestu mora odigrati svojo vlogo strokovna služba. Še bolj je potrebno

okrepiti komisije za inventivno dejavnost po TOZD. Te naj odločajo o inventivnih predlogih, ki izvirajo iz njihovega TOZD. Seveda je lahko osnova za odločanje le predlog, ki ga pripravi strokovna služba DO. Tudi nagrade oz. odškodnine naj odobravajo komisije po TOZD iz svojih sredstev, saj bo dodatni dohodek od realizirane inovacije neposredno povečal dohodek TOZD.

Vloga centralne komisije za inventivno dejavnost v DO naj bi bila predvsem odločanje o inovacijah, ki so pomembne ne le za en TOZD, ampak za celo DO. Nagrade oz. odškodnine za take inovacije naj bi se izplačevale iz združenih sredstev (0,5% od minimalne amortizacije). Praviloma pa naj bi se ta sredstva uporabljala za pospeševanje MID oziroma USOMID.

Prav tako naj bi samoupravni sporazum opredeljeval vlogo animatorjev inventivne dejavnosti po TOZD, katerih osnovna naloga bi bila pospeševanje te dejavnosti in predvsem pomoč pri sestavljanju prijav in zbiranju podatkov za ekonomski prikaz inovacij. Za samo uvajanje oziroma prenos inovacij v prakso bi bilo potrebno organizirati strokovne teame, ki bi se morali intenzivno vključevati v proizvodni proces.

Podatke o inventivni dejavnosti v LESNI sem dobil iz arhiva komisije za ID DO, ostale podatke sem dobil iz časnikov Komunist in Delavska enotnost.

Darko Štern, dipl. ing.

TUDI V TRETJE NI BILO VSEH

Tretji sklic sekretarjev osnovnih organizacij ZK in direktorjev temeljnih organizacij Lesne v slovenjegraški občini je sicer uspel, vendar niso prišli vsi, ki so bili vabljeni. Tema razprave je bila pospešitev inovacijske dejavnosti v Lesni. To je področje dejavnosti, ki mu bomo morali v časih stabilizacije posvetiti vso pozornost.

Kaj smo novega naredili, je razvidno iz poročila Darka Šterna, v razpravi pa so prisotni ugotovili, da inventivna dejavnost tudi v Lesni narašča. To področje bo potrebno urediti v samoupravnih aktih, v vseh TOZD pa imenovati komisije za inventivno dejavnost. Komisija za inventivno dejavnost je že do sedaj delala na nivoju delovne organizacije. Predlaga-

li so, da bi ta komisija delovala še naprej. Odločili so se tudi za drugačno vrednotenje predlogov, t.j. za vsak koristen predlog naj bi predlagatelj prejel 1.000 din, nagrada oziroma odškodnina pa bi bila odvisna od prihranka. V lesni industriji predvidevajo, da bodo na vsakega desetega zaposlenega dobili eden koristen predlog, kar bi pomenilo 100 koristnih predlogov na leto.

Če želimo na področju inovatorstva res kaj doseči, bodo samo komisije in samoupravni akti premalo, zato so sekretarji osvojili predlog strokovnih služb Lesne, da bi eden delavec redno opravljaj štiri ure na dan naloge s tega področja dejavnosti.

I. Robnik

ZAKLJUČKI AKCIJSKE KONFERENCE

Uveljavljanje inovacijskih dejavnosti kot množičnega gibanja in naloge komunistov pri krepitvi inovacijske sposobnosti delavcev v združenem delu.

Pri uresničevanju programa gospodarske stabilizacije in opiranju na lastne sile, se zavezujemo, da bomo v vsakodnevni akciji zagotovili dejavno podporo vsem oblikam pospeševanja ustvarjalnosti, reševanju problemov kvalitete, organizaciji dela in drugim organiziranim oblikam.

V krepitvi inovacijskih procesov si bomo prizadevali pri reševanju problemov vzgoje in izobraževanja vseh delovnih ljudi, tako da bomo z večjo usposobljenostjo in fondom znanja prispevali k izboljševanju materialnih pogojev svojega dela.

Dosledno moramo izvajati načrt dolgoročne gospodarske stabilizacije, z varčevanjem na vseh nivojih.

Povečati moramo izkoristek obstoječih kapacitet z odpravo ozkih grl v proizvodnji s pomočjo lastnega znanja.

Spremeniti in dopolniti je treba pravilnik o inventivni dejavnosti, tako da bo stimulatивно vzpodbujal k večji ustvarjalnosti.

Kadrovsko je potrebno okrepiti lesarski sektor, z namenom da se nudi strokovna pomoč in skrajša inovacijski postopek.

Doseči je treba takšne pogoje, da bomo uresničili en predlog na deset zaposlenih v finalni proizvodnji.

Množično inventivno dejavnost je treba vzpodbujati tako, da bomo vsak koristen predlog nagradili s 1000 din.

Težišče množične inventivne dejavnosti naj bo v TOZD.

Doseči moramo enoten sistem pri reševanju inovacijskih predlogov.

KJE SO MLADI GOZDARJI

V času gospodarske stiske vse prevečkrat pozabljamo na skrb za mlade gozdarske kadre. Vsakdanji problemi in napet ritem dela nam to vprašanje odpirajo na stran. Premalokrat se zavedamo, da je bodočnost naših gozdov in s tem trajnost njihovih mnogih koristnih funkcij, od katerih posredno ali neposredno živimo vsi, odvisna tudi od naših naslednikov. Odvisna bo od njihovega odnosa do gozda, od njihovega vrednotenja dobrin, ki nam jih daje gozd.

Delo naše generacije in naš trud — večji ali manjši, — da bi ohranili zdrav in bogat, naraven gozd, je le del oziroma člen v verigi življenja gozda — in družbe, ki ga koristi. In samo en človek je dovolj, da se ta veriga pretrga in spusti družbo v hude težave.

Zanimci nas bodo vprašali, kako smo ta gozd vrednotili in kako daleč naprej smo gledali, ko smo od njega živeli. Vprašali nas bodo, kaj smo jim predali in kaj smo jih pri tem naučili.

Jutri, če že ne danes, bomo rabili mlade gozdarje za delo v gozdu. Rabili jih bomo, da bodo znali še naprej kot njihovi starejši tovariši, ki živijo in delajo sredi teh gozdov, z enako skrbjo in ljubeznijo opravljati svoje delo. Le tako bodo gozdovi ob zavesti vseh ostali zdravi, še bogati in stabilni. Takšen odnos do gozda pa je najbližji tistim, ki z gozdom živijo in ga spoznavajo. Ne da se ga pridobiti s 14-dnevnim tečajem za delo z motorno žago.

Gozdarji smo jim dolžni ta odnos privzgojiti. Mi, ki gozd in vso njegovo prepletanost in soodvisnost poznamo. Sami moramo poskrbeti za mlade kadre, ki nas bodo nekoč nadomestili. Od nas je odvisno, kako bodo mladi vrednotili pomen gozda in dela v njem.

Vsi pa se moramo še bolj zavedati širokega pomena zdravega in negovanega gozda za naše okolje in družbo.

Zato je vzpodbudna akcija kadrovskega in izobraževalnega centra Lesne

Slovenj Gradec, ki si v sodelovanju z referenti na območju naše delovne organizacije s predavanji na osnovnih šolah prizadeva pridobiti mlade kadre. Z razgovori in s prikazovanjem filma o gozdu, se pri mladih budi zanimanje za naravo in za delo v gozdu.

Z dodatnimi predavanji že v nižjih razredih osnovne šole bomo to zanimanje še povečali. Mladi radi prislunkejo življenju narave. S tem pa jim bomo razširili obzorje o pomenu gozda in privzgojili spoštljiv odnos do narave.

Takšna občasna predavanja organiziramo tudi na osnovni šoli v Crni. Delovati pa bo začel tudi nekakšen gozdarsko biološki krožek, kjer se bodo občasno vključevali tudi zunanji mentorji, oziroma predavatelji. Tudi razna pogozdovanja z učenci osnovnih ali srednjih šol so takšne priliko.

Poleg tega pa bomo v Crni na zapuščenem delu šolskega travnika uredili tudi učni objekt, na katerem bodo zastopane naše glavne drevne vrste v različnih razvojnih fazah.

Miran Čas, dipl. inž.

MLADI KRITIČNO O SEBI

Na volilni programski konferenci osnovne organizacije mladine delovne skupnosti, interne banke in Blagovnega prometa so mladi kritično ocenili svoje delo v preteklem obdobju, sprejeli so program dela za mandatno obdobje in izvolili novo vodstvo organizacije.

Mladinci so ugotovili, da je delo mladinske organizacije v zadnjih letih precej zamrlo. Tudi prej je delo teklo bolj na društvenih in športno rekreacijskih področjih, vidne uspehe pa so dosegli pri sodelovanju s pripadniki JLA in v krvodajalstvu. Iz ankete, ki so jo pripravili, je razvidno, da pa se mladi vključujejo v delo v krajevnih skupnostih. Dejstvo je tudi, da so mladinci zastopani v vseh družbenopolitičnih organi-

zacijah in samoupravnih organih in so kot posamezniki v teh organizacijah aktivni.

Dvakrat so organizirali srečanje z mladimi iz delovne organizacije Česma Bjelovar z namenom, da se poglobljajo stiki in krepi bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije. Pri urejanju volišč so bili vedno prisotni, pa še bi lahko naštevali.

V čem je torej problem?

Ugotovili so, da se premalo zavedajo možnosti delovanja, da v zadnjih treh letih niso nastopali kot organizacija, da pa bodo od slej naprej tako nastopali. S tem pa bodo lahko uresničili svoje ideje brez očitkov »češ, kaj boš ti, ki si šele včeraj prišel v Lesno«, in seveda uresničili svoj obsežni delovni program.

Ida Robnik

Kope se bodo razvijale naprej

Ze v letošnjem letu bo Gradis začel graditi počitniške hišice s 300 ležišči na Pongartu, ker je zanimanje za zimsko rekreacijo med delovnimi ljudmi vedno večje. Predpogoj pa so dobro urejena smučišča z zadostnimi kapacitetami in nadaljnji razvoj na področju infrastrukture (vlečnice, teptalci, povezava Ribniška koča—Kope).

Kot gospodarje pohorskih gozdov nas razvoj Kop živo zanima. Novi načrt za razvoj zimskega turizma na Kopah se bistveno ne razlikuje od načrta, ki smo ga imeli priliko videti že v času, ko je ta center še upravljala Lesna. Predvidena je postopna graditev počitniških hišic na prostoru, kjer je bil po našem načrtu predviden karavaning. Za nakup počitniških hišic je veliko zanimanje delovnih organizacij iz Zagreba, Celja, Krškega, manj pa so zainteresirani delovni kolektivi iz koroških občin. Pričakovati pa je, da bodo tudi organizacije združenega dela iz naših občin kupile nekaj počitniških hišic na Kopah in tako poskrbele za zimsko rekreacijo svojih delavcev.

V letošnjem letu bo Gradis zgradil hišice s 300 ležišči, v prihodnjih letih pa še za 1200 ležišč. Objekti bodo zidani in ogrevani z elektriko. Soglasje za ogrevanje je Gradis že pridobil, prav tako je dobil soglasje od Zavoda za spomeniško varstvo. Zadnje soglasje mora dati naša delovna organizacija kot upravljalka družbenih gozdov, ker bo potrebno

Kope

pred pričetkom gradnje opraviti tudi manjšo krčitev gozda na Pungartu.

Ti načrti so obetavni in zanimivi za vse nas, ki v tem okolju živimo, vendar bodo morali biti dopolnjeni z dobrimi načrti za razvoj rekreacijskih objektov in nujnih delovnih naprav — teptalci. To pa bo predvsem skrb Merxa, ki bo z vsemi objekti upravljal in jih vzdrževal.

Robnik Ida

RECIDIVA

V tem prispevku vas želim nekoliko seznaniti z recidivo pri zdravljenem alkoholiku. Opisala bom primer enega naših delavcev. Rojen je 1955. leta (še zelo mlad za alkoholika). Je samski in živi z mamo in bratom, ki pa ima svojo družino. Zaposlen je kot skladiščni delavec.

Po šestih mesecih zdravljenja je naš delavec pričel ponovno piti. Z zdravljenjem je pričel marca 1982. Najprej se je zdravil (2 meseca) v psihiatrični bolnici dr. Mladen Stojanovič v Zagrebu. Zdravljenje v bolnici je uspešno zaključil. Nato se je vključil v klub zdravljenih alkoholikov v bližini svojega kraja.

V začetku oktobra pa je zapadel v recidivo. Pozneje sem zvedela, da ni redno obiskoval terapevtske skupine in kluba. Tudi programa po terapevtskem paktu se ni držal. Torej se je naš delavec le navidezno zdravil in ga skoraj ne moremo opredeliti za recidivista, pač pa je to nadaljevanje normalnega pitja. Upravičeno lahko trdim, da je do tega prišlo, ker so popustili določeni pritiski, ki so ga prej prisilili k abstinenci, oziroma je popustil edini pritisk s strani delovne organizacije, ko je skoraj izgubil službo. Vzrok za recidivo pa je lahko tudi v sistemu zdravljenja, kar mislim, da je možno v enaki meri, kot pa to, da je v tem okolju, kjer naš delavec živi in dela, alkoholizem tako razširjen, da tisti, ki se začne zdraviti, sploh ne zmore abstinirati.

Predvidevam tudi, da je njegova družina v toliki meri deformirana, da mu ne more pomagati pri zdravljenju. Tako se je z vsemi težavami srečeval in jih poskušal reševati sam. Ker niso bili izpolnjeni pglavitni pogoji za zdravljenje in prevzgojo (ustrezna motivacija, pripravljenost družine za ustrezno sodelovanje in tudi delovne organizacije, nepopravljive telesne in duševne okvare zaradi alkoholizma), je naš delavec refraktaren za zdravljenje. In ker se je takšen začel zdraviti, je moral ponovno nadaljevati s pitjem.

Zdravljen alkoholik, ki recidivira, ne postane samo običajen alkoholik, temveč je za obrambo svojih alkoholičnih pozicij in različne manipulacije še dodatno »kvalificiran«. Med zdravljenjem je namreč spoznal vse prijeme in trike, s katerimi alkoholika spravimo v zagato in iz katere vodi samo ena pot — zdravljenje. Ker se sedaj zna izogibati raznim »pastem«, ki bi ga spravile na zdravljenje, postane navadno še bolj odklonilen in zakrknjen kot alkoholik, ki se še ni zdravil.

Ob recidivi se pri prizadetih svojcih in sodelavcih z bliskovito naglico »zavrti film« nazaj, pred začetek zdravljenja. Vsi so ga spet siti, nihče mu ni več pripravljen pomagati. Z recidivo je nekdanji alkoholik pritrtil vsem tistim v svojem okolju, ki so že pred njegovim zdravljenjem zatrjevali, da iz njega ne bo nič in da je zato škoda vsakega dinarja za njegovo zdravljenje. Zato so zdaj vsi v delovni organizaciji mnenja, da se je treba delavca-alkoholika znebiti po

najkrajši poti. Nihče iz te večine pa ne pomisli, da je to rešitev le za delovno organizacijo in da so morda tudi oni krivi za recidivo.

Ponovno zdravljenje

1. Ostra soočanja z njegovo realiteto so v tem primeru, to je kmalu po začetku ponovnega zdravljenja, nesmiselna in nepotrebna.

2. S ponavljanjem celotnega postopka zdravljenja in prevzgoje (ponovno pošiljanje v bolnišnico za alkoholizem ali dispanzersko skupino) alkoholika samo ponižamo in razodenemo lastno nesposobnost, da bi si »izmislili« tiste terapevtske obremenitve, ki utegnejo alkoholika in njegovega partnerja (naš delavec ga nima) smiselno aktivirati. Program aktiviranja mora biti zelo zahteven, brez maščevalnih teženj. V začetku:

- tek po programu za polnokrvnost,
- intenzivno planiranje (če je možno),
- pisanje res doživetega dnevnika.

Pozneje:

— vztrajanje pri dosledni usmeritvi v zdravo življenje (polnokrvnosti),

— dolgoročni (vendar po fazah) program izobraževanja.

Potrebno je odpraviti vse nedoslednosti iz programa, v katerem je recidiviral (izostanki, pasivnost, izmikanje raznim aktivnostim ipd.). Ostati mora v svoji terapevtski skupini, če je že ni zapustil. Če je skupino zapustil se bo moral ponovno vključiti vanjo ali v klub.

Pri analizi vzrokov za recidivo in doziranju terapevtskih obremenitev moramo vedno imeti v mislih vprašanje, zakaj je alkoholik spet pil. Gre namreč za dve okoliščini:

— vedel je, kaj pomeni prvi kozarec,

— že več mesecev je abstiniral in minile so prve težave, s tem pa tudi komaj premagljiva želja po alkoholu.

Ponovno pitje (recidiva) po nekaj mesečni abstinenci je popolnoma zavestno dejanje, ki ga alkoholik napravi zaradi maščenja svojcem ali terapevtu, kljubovanje, prikrite želje, da bi bil v središču pozornosti.

V takem primeru gre za osebnostno nezrelost, zato moramo zdravljenje, prevzgojo in vzgojo usmeriti predvsem v osebnostno zorenje. To pa je zelo dolgotrajen proces. Alkoholik lahko recidivira zaradi občutij brezperspektivnosti, odvečnosti ali obupanosti. V takem primeru mu moramo dati priznanje tudi za majhne uspehe in ga vzpodbujati, da bo po stopničkah počasi lezel navkreber.

Če ni primerne svojca, ki mora opraviti večino dela, alkoholika, ki se znajde v opisanih okoliščinah, še ne znamo zdraviti.

V takih okoliščinah se je znašel naš delavec, zato je morala nujno slediti recidiva.

Recidivo sem poizkušala opisati s pomočjo knjige dr. Janeza Ruglja — Alkoholizem in združeno delo.

Marijana Gorenšek

NAŠA DOMAČA LEKARNA

Izkušnje so pokazale, da brez minimalne domače zaloge zdravil in obvezilnega materiala preprosto ne gre, kajti za vsako malenkost ne moremo k zdravniku. Porezan prst, odrgnjeno koleno ali majhna opekline, tudi pokvarjen želodec zaradi preobilice mastne hrane se lahko brez škode pozdravi tudi doma.

Torej, hišna lekarna je potrebna vsaki družini, še posebno tam, kjer so otroci. Izdatki zanjo niso veliki, njena vrednost pa je občasno nepopisne koristi. Če hočemo, da bo lekarna popolnoma izpolnila svoj namen, se moramo tudi tu držati nekaterih navodil glede vzdrževanja in ureditve.

Nedosegljivo otrokom!

Vsepovsod razmetane škatle s tabletami so za otroka prava tarča, da okusi njihovo vsebino. Nekatere tabletko so tako mično obarvane, vrhnji sloj tako sladek... Otrok o zdravilih še nima pojma, rad grizlja vse, kar je podobno bonbonom. Starševska malomarnost je velikokrat poplačana — otrok se z zdravili zastrupi.

Zato bodimo previdni! Vsa zdravila morajo biti hranjena v hišni lekarni, ki se mora obvezno zakleniti, ali pa naj bo na takšnem mestu, da je otroku popolnoma nedostopna!

Omarica s hišno lekarno ne sme stati v kopalnici ali kuhinji, kajti zdravila niso trajni proizvod. Občutljiva so na zunanje vplive, zlasti na vlago, svetlobo in toploto. Najboljše mesto za omarice je suh zid v spalnici ali na hodniku.

Praktično in pregledno!

Omarica, ki jo lahko kupimo ali naredimo sami, naj ima več poličk, da lahko material pregledno razporedimo. Vsa zdravila hranimo v originalnem okviru, skupno z navodili, ki so priložena. Dobro je na ovitek za beležiti tudi datum nabave in kdaj smo ga prvič uporabili. Pri zdravilih, ki nam jih je predpisal zdravnik, zabeležimo tudi bolezen, zaradi katere smo zdravilo prejeli in zdravnikova navodila za jemanje zdravila.

(Nadaljevanje na 12. strani)

(Nadaljevanje z 11. strani)

Tudi zdravila se kvarijo!

Mnogim zdravilom je s sodobnimi postopki proizvodnje podaljšana trajnost. Se vedno pa imamo preparate, ki po določenem času menjajo svoje delovanje ali ga povsem izgube, nekateri pa postanejo celo škodljivi. Vsi proizvajalci se še žal ne počutijo dolžne, na zdravilo zabeležiti, do kdaj je zdravilo uporabno, zato se moramo v takšnih primerih obrniti na zdravstvene delavce v lekarnah. Če smo si sami zabeležili na embalažo datum dobave, nam bo seveda v veliko pomoč.

Na splošno bi lahko rekli, da je omejen čas pri naslednjih zdravilih: antibiotiki, kapljice za oči, nekatera zdravila za srce, vodotopni praški in pripravki s sladkorjem ali oljem.

Stanje zdravila ocenjujemo po določenih znakih, zato se ob vsaki vidni spremembi na zdravilu posvetujemo s strokovnjakom ali pa zdravilo zavržemo.

Kam zavreči neuporabno zdravilo?

POMNI! Nikoli zdravila ne zakopljemo ali vržemo neuničena v smeti!

Pravilnik o načinu uničevanja neuporabljenih strupov in embalaže (Uradni list SFRJ, št. 45) določa, da moramo strupe (zdravila) uničiti z:

- raztapljanjem
- razredčevanjem
- sežiganjem
- žarjenjem

Pravilnik določa tudi postopke uničevanja. Omenila bom le tiste, ki so za domače razmere sprejemljivi.

1. Vodotopna zdravila raztopimo v 20-kratni količini vode in zlijemo v kanalizacijo.

2. Zdravila v trdem stanju zdrobimo in premešamo z 20-kratno količino peska. Tako pripravljeno mešanico lahko odvržemo v smeti.

3. Zdravila v tekočem stanju (razne tekočine, sirupi, vsebine ampul) razredčimo z 20-kratno količino vode in zlijemo v kanalizacijo.

4. Zdravila lahko tudi sežgemo. Ker so nekatera eksplozivna, je bolje pripraviti sežig v naravi. V času sežiga naj se oseba primerno oddalji od ognja. Pepel nato pomešamo z 20-kratno količino peska in ga odvržemo v smeti.

POMNI! V ogenj nikoli ne meči sprayev ali ampul! Zdravila, ki jih dobimo na recept z dvojnikom (narkotika), je potrebno vrniti v lekarno!

Vsebina hišne lekarne!

- sredstvo proti bolečinam (Aspirin, Andol)
- sredstvo za grlo ali sredstvo za grgranje (Panthenol, Liso B)
- sredstvo proti zgagi (soda bikarbona)
- sredstvo proti vboodom žuželk
- antiseptični puder za rane
- sredstvo za razkuževanje rane (razkužilo ali alkohol)
- mazilo proti opeklini
- sredstvo proti nahodu
- kapljice Valeriane
- sredstvo proti vročini
- termometer
- poklopec za oko (iz gaze in vate)
- po dva povoja širine 6 in 8 cm
- prvi povoj, širine 10 × 4 cm, 10 × 6 cm, 10 × 8 cm
- levkoplast
- paket vate in gaza
- varnostne sponke, sponke za zavoj
- pinceta, škarje
- dve trikotni ruti
- ev. opornica

Pa še o čajih...

Kamilice, meta — pri prebavnih težavah (grenka ali le malo osladkane),
črni bezeg — pri prehladu (znižuje telesno temperaturo),

borovnice, šipek — pri prebavnih motnjah z driskami (nesladkan ali oslajen s saharinom),
odvajalni čaj — pri zaprtju,
melisa — za pomiritev.

Upamo, da vam bo današnji sestavek v pomoč pri opremi minimalne domače lekarne. Vaš izdatek in trud bo poplačan. »Prihranili« boste marsikatero neprespano noč, pa tudi čas, ki bi ga sicer porabili v vrsti čakajočih pred zdravniškimi vrati.

Nada Kadiš

Izobraževalna dejavnost v Lesni v spomladanski sezoni

Lahko ugotovimo, da je bila spomladanska izobraževalna sezona zelo uspešna. Prvič smo izvedli določeno izobraževanje v zgodovini delovne organizacije.

Tako nam je uspelo usposobiti v TOZD Nova oprema pri prirejenih programih za lesarja-tapetnika 10 tapetnikov. S teoretičnim in praktičnim poukom so se usposobili posamezniki na treh delih in nalogah, skupaj kar na šestindvajsetih delih in nalogah v TOZD. Usposabljali so se večinoma tisti delavci, ki so nedavno združili svoje delo v TOZD za potrebe dela v tapetništvu, predvsem na področju izvoza.

Prav tako smo prvič organizirali prek Delavske univerze UNIVERZUM Ljubljana izpopolnjevanje delovodij. Izpopolnjevanje traja ca. 56 ur in ga obiskuje kar 61 delovodij, predvsem iz gozdarskih in lesarskih TOZD. Prve ocene o vsebini programa izpopolnjevanja in o izvajalcih so zelo ugodne.

Prvič nam je tudi uspelo, da smo ob novem mandatnem obdobju posredovali predsednikom in namestnikom v samoupravnih organih strokovne osnove za delo. Prvi dan se je udeležilo izpopolnjevanja kar 70 udeležencev, drugi dan pa 48 udeležencev. Iz ankete ob kon-

cu usposabljanja je razvidno, da so bili udeleženci v večini zadovoljni s programom in vsebino.

V TP Pameče usposabljam po programih usposabljanja prve lesarje s priznanim potrdilom usposobljenosti izven delovne organizacije na I. stopnji klasifikacijske lestvice. Redno se usposablja ca. 14 delavcev.

Predstavili smo le nekaj novih izobraževalnih programov. Ustaljenih, ki se pojavljajo vsako leto, nismo omenjali.

Marija Sekirnik, dipl. inž. gozd.

Perničan od rojstva do smrti

Ko je Perničan zagledal svetlobo svojega življenja, ga je mati položila v zibel. K njemu je dodala na eno stran žitni klas, na drugo pa dinar. Kam se bo otrok obrnil? Če k dinarju, bo bogat, če pa k žitnemu klasu pa bo kmet.

Tako je že ob rojstvu mlademu Perničanu bila določena usoda. Usoda klasa mu je prinesla trdo življenje, navezanost na svoj dom in na svojo zemljo. Skrbno je skrbela mati za njega, vsak dan ga je postavljala na noge, kdaj bo-

do že varne njegove stopinje. Oče ima že pripravljene coklje, prvo obutev, da bo gnal krave past.

Na pašo je nosil še šolsko torbo, saj drugače ni bilo časa za učenje. Se je pa tako pridno učil, da je izstopil na visoki šoli 1000 m nadmorske višine.

Ker je bilo kruha premalo pri hiši, je zavihal rokave hodne srajce in zgrabil za plug in načel ledino svojega življenja. Čas je tekkel, a on še zmeraj orje in obrača zemljo navzdol. V njej išče vsakdanji črni kruh. Navajen je prenašati tovore iz doline v hribe in nazaj, v svojem »rukzaku«. To je njegova legitimacija. Hlače iz doma izdelanega blaga, na njih pa tu in tam našivana »flika« potrjuje mali zaslužek. Kljub resastim hlačam od mlačve se je oženil. Dobil je sosedo Mico — pridno gospodinjno. Čas življenja teče hitro, vzporedno z njim teče dobro in slabo. Perničan nikoli ni mislil na jesen, ki mu je prinesla sive lase in zguban obraz in težko pot življenja. Zapel je cerkveni zvon. Perničan se poslavlja. Mežnar je skopal dve jami: eno za njega, drugo za »rukzak«. Saj ga je tako navajen, da bi mu bilo za njim tudi na onem svetu dolgčas. Na črnem lesenem križu ostaja blede napis:

«Enkrat je bil,
zdaj ga ni,
se mu tam boljše godi.»

Metka Pečnik

JOŽETU NAPOTNIKU V SLOVO!

Jože Napotnik

Sneg letos noče zginiti z dežele. Zima se je zavlekla že močno v pomlad, ko se rojevajo jutra, jutra, ki so med najlepšimi.

Za člane gozdarskega obrata Črna pa letos pomladanska jutra vse prepogosto postanejo turbotna, ker izobešana črna zastava na upravni stavbi kar naprej opominja, da vse prehitro izgubljam dobre tovariške.

Ni še dolgo, ko smo se poslovili od Jožeta Napotnika. Upokojen je bil pred 23 leti.

V zgodnjih jutranjih, pa tudi v poznih večernih urah, ko smo odhajali na lov ali službo, smo ga videvali, kako je hitel okoli »grofove« hiše v Bistri. Ko smo ga

opazovali, je bil zaključek vedno isti: pridnemu človeku dela nikoli ne zmanjka.

Nagačeni in preparirani primerki divjadi, kateri krasijo lovske sobe naših lovcev, bodo še dolgo priče Jožetove vsestranske ustvarjalnosti.

»Grofova« hiša, kakor je zapisano v gozdarskih gospodarskih kartah, se naj ne bi imenovala zaradi bivšega lastnika ali kakšne razkošnosti, pač pa zaradi skrbnega in ljubiteljskega dela in reda, ki je viden na vsakem koščku poslopj in okolice, ki so ga vnesli Napotnikovi v svoje domovanje.

Jože pa ni bil tak samo doma. Bil je, lahko bi rekli, še »starega kova«. Največje zadovoljstvo mu je bilo, ko je delo v službi opravil dosledno in vestno, prej ni odnehal, pa čeprav so se redne ure že iztekle. Kolikokrat je v dežju, snegu in neurju popoldan ali ponoči reševal bistriško cesto, da so ljudje lahko nemoteno odhajali na delo.

Lahko bi rekli, da je bilo njegovo življenje samo delo.

Bistriška cesta je bila, dokler jo je urejeval Jože, daleč naokoli znana, kot najbolje vzdrževana.

Vsem njegovim izrekam sožalje.

Karel Dretnik

POSLOVILI SMO SE OD SODELAVCA

Jože Perše

V torek 27. 3. 1984 je za vedno nehalo biti plemenito srce našega delavca Jožeta PERŠEJA.

Vest, da se naš Jože za vedno poslavlja od nas, ni prizadela le sorodnike in svojce, temveč tudi vse nas, ki smo pokojnega Jožeta poznali, ga imeli radi, z njim delali in živeli, predvsem pa naš kolektiv TOZD CLS.

Zakaj se je Jože tako mlad poslovil, bo zavito v večno temo. Jožetovi cilji so bili drugačni, njegova želja je bilo življenje z vsemi dobrimi in tudi grenkimi trenutki.

Jožetove stopinje so globoko vtisnjene v prehojeno pot našega skladišča in gozdarstva nasloho. Ostalo bo nam v spominu, kako je z nasmehom in cepinom v roki lahko opravljal svoje delo.

Sodelavci

MARIJAN BAŠKOVIČ 1934 - 1984

Marijan Baškovič

Marijan Baškovič se je rodil 1934 leta v učiteljski družini v Dobrničju na Dolenjskem. Kot šesti izmed devetih otrok, je preživel sredi številne družine skromno, vendar srečno otroštvo.

Leto po njegovem rojstvu se Baškovičevi preselijo v Mali Slatnik pri Novem mestu. Tu konča osnovno šolo in leta 1948 nižjo gimnazijo v Novem mestu. Veseli ga delo z lesom in z njim se poveže za vse življenje. Odloči se za srednjo tehnično šolo lesarske smeri v Ljubljani. Prvo dijaško prakso opravi pri nas na žagi v Mušeniku. Ogreje se za koroške kraje in ljudi in med njimi ostane. Kot zgleđen mladinec, ves predan graditvi nove socialistične domovine, sodeluje v mladinski delovni brigadi pri gradnji proge Doboj-Banja Luka.

Z diplomom lesarskega tehnika se leta 1951 zaposli pri LIP Dravograd. Tu prevzame po uspešno opravljenem stažu, mesto skladiščnika rezanega lesa in enako mesto pozneje v Pamečah.

Ko se leta 1957 vrne iz služnja v JLA, mu zaupajo mesto žagovodje v Mislinji, čez tri leta pa mesto vodje žagarskega obrata v Pamečah. Trinajst let uspešno vodi ta obrat, ga razvija, modernizira in premaguje težave vseh vrst. Priljubljen med svojim kolektivom, uspeva na vsakem poslovnem koraku in uživa podporo in ugled. Dolgo dobo je v upravnem odboru LIP. Aktivno sodeluje in razvija industrijsko gasilsko društvo v Pamečah in ga pripelje med najboljša društva na tekmovanjih.

Želja po nenehnem izpopolnjevanju in večjemu znanju v njem ne miruje. Vpiše se na višjo lesno industrijsko šolo v Ljubljani in si ob delu pridobi višjo strokovno izobrazbo: inženir lesne industrije.

Na takratni upravi podjetja LIP vodi pripravo dela za vse lesno-industrijske obrate. Čez tri leta že prevzame mesto šefa tehničnega sektorja za lesno industrijo LESNE. Leta 1982 je nameščen kot vodja tehničnih služb za lesarske temeljne organizacije in ostane na tem delovnem mestu, dokler zmore — do svoje bolezni, ki ga lanskega februarja iztrga vsestransko zagnanemu in vestnemu delu. Skoraj potihoma se umakne iz sredine svojih delovnih kolegov in prijateljev in po hudem trpljenju letos 15. aprila konča svojo, komaj 49-letno življenjsko pot.

Z ustvarjalno zagnanostjo dela v mnogih družbeno političnih organizacijah: pri SZDL, pri DSSP je eno mandatno dobo sekretar OOK, pri OO sindikata je mnogokrat funkcionar, vodi strokovno društvo inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva, še vedno sodeluje z gasilci v Pamečah. Pomaga pri urejanju internega glasila LIP »OBZORNİK«. Postane njegov urednik in kadar ni dovolj piscev, napiše tudi večino vsebine sam. Takrat ne loči dneva od noči. »Nikoli nisem prekoračil roka, da bi »OBZORNİK« ne izšel.« pove pred štirimi meseci v jubilejnem VIHARNIKU.

Stalno je član raznih strokovnih teamov in komisij. Najdemo ga med člani IO Združenja lesarstva SRS v Ljubljani ter pri odboru za primarno predelavo lesa pri gospodarski zbornici Jugoslavije.

Zdaj ostajamo v LESNI brez enega zvestih in prizadevnih delavcev. Pogrešali ga bomo pri strokovnem delu v lesarski stroki ter pri delu samoupravnih in družbeno političnih organizacij. Ustvarjalni in moralni lik Marijana Baškoviča bomo ohranili med nami v lepem in trajnem spominu.

**V SLOVO
TEREZIJI PAJENK**

Terezija Pajenk

Med tem v Radušah, ko so se drugi veselili na pustno noč, so bili pri Košutnikovih resni in zaskrbljeni. Iz postelje na kateri je ležala 92-letna oma, so se slišali bolešni vzdih. In, ko je ura odbila ena po polnoči, je izdihnila.

Rodila se je 15. oktobra 1892 leta pri Anžela-ku v Podgorju. V družini je bilo devet otrok. Ker ni bilo dovolj kruha za vse, je morala že s sedmimi leti iti v Šmiklavž za pestunjo. Večkrat je bila tako utrujena, da je zaspala na klopi ob peči. Nekaj let je bila potem pastirica. S štirinajstimi leti pa je šla v Razbor k Rdečniku za deklo

služit. Delo dekile je bilo težko.

Ko ji je bilo enajdvajset let se je poročila. Oče jima je dal v najem kočo, v kateri sta si ustvarila svojo družino. Tu je preživela tudi prvo svetovno vojno. Rodilo se jima je šest otrok. Med NOV so večkrat tu prespali partizani. Sin Jakob je na ruski fronti izgubil nogo. Eden pa se je boril med partizani. Tudi bunker je bil v bližini, kamor je nosila partizanom hrano. Tu je živel devetindvajset let.

Ker je bila vedno dobre volje in rada prepevala, so jo imeli zelo radi tudi vnuki. Ni minilo slavlje brez nje. Komaj jo je eden pripeljal domov, je že drugi prišel ponjo. Zelo rada je pela stare pesmi. K sreči je naučila peti tudi vnuke in pravnuke. Večkrat je rekla: »Ko bom jaz umrla mi morajo vso noč peti, ko bodo čuli pri parah.« Ta želja se ji je uresničila. Dve noči so ji peli in tako izpolnili njeno željo. Le želja, da bi si čakala pomlad, se ji ni izpolnila.

Preminila je v naj-večji zimi.

Pokopali so jo v velikem spremstvu na podgorško pokopališče. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Mihaela Lenart

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, dedija in pradedija

Napotnik Jožeta iz Bistre

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje in nam izrazili sožalje.

Posebej se zahvaljujemo sosedom Cvelberjevim, Skrlonikovim, gospodu župniku, pevcem, delavcem gozdarstva, organizaciji zveze borcev in gozdarstvu tovarišu Grabnerju za poslovilne besede

Žalujemo družine Napotnik in Šave

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedija

Marijana Baškoviča
ko bo spomin nanj ostal vse dni čist in svetel se

ZAHVALJUJEMO

vsem, ki ste bili v težkih trenutkih z nami, njemu v boleznih lajšali bol, sočustvovali z nami ob nenadomestljivi izgubi.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, mu darovali cvetje, izražali sožalje, stali ob njegovi krsti; se zgovorili, petjem in godbo od njega poslovili in mu tako izkazali poslednjo stanovsko in prijateljsko čast.

Za njim žalujemo žena Marija, sin Marijan, hčerka Bojana in vnuček Milanček

KADROVSKE VESTI

PRISLI V TOZD — Marec 1984

Prilimek in ime — Datum nastopa — Naloge in opravila, ki jih bo opravljaj — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC
Lesnik Milan, 12. 3. 1984, gojitveni delavec, prva zaposlitev
Gotovnik Stefan, 12. 3. 1984, gojitveni delavec, CLS Otiški vrh
Pačnik Anton ml. 14. 3. 1984, gojitveni delavec, Tovarna meril Sl. Gradec

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA
Uršej Srečko, 4. 3. 1984, sekač, REK Titovo Velenje
Založnik Marjan, 12. 3. 1984, sekač, —

TOZD GOZDARSTVO RADLJE
Cehner Mirko, 20. 3. 1984, gozd. inž. — pripravnik, prva zaposlitev
Crešnik Branko, 6. 3. 1984, obl. kov., gozd. delavec, Gorenje Muta
Pažek Anica, 26. 3. 1984, čistilka, prva zaposlitev
Pokrznik Stanko, 1. 3. 1984, gozd. del., Gradnje Slovenj Gradec

TOK GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC
Leskovec Dušan, 1. 3. 1984, vodja revirjev, DSSP Slov. Gradec
Rednak Edvard, 12. 3. 1984, sekač, TOZD žaga Mislinja
Stalekar Stanislav, 25. 3. 1984, sekač, TOZD žaga Mislinja

TOZD ŽAGA MISLINJA
Klemenc Srečko, 1. 3. 1984, vezanje in pakiranje obreznin, Tovarna meril Slovenj Gradec

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
Belšak Ana, 12. 3. 1984, pom. str. dela, Sladkogorska Prevalje
Pečovnik Viktorija, 12. 3. 1984, pom. str. dela, Planika Ravne
Ružič Slavica, 12. 3. 1984, pom. str. dela, Prevent Slov. Gradec
Oderlap Ksenija, 12. 3. 1984, pom. str. dela, rep. SIS odgoja i obrav-zovanja Zagreb

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Kotnik Tomo, 1. 3. 1984, vodja stroja, Mizarstvo Jeromel
Plevnik Peter, 15. 3. 1984, pomoč. pri stroju, JLA

TOZD TSP RADLJE — Podvelka
Mihelič Slavko, 5. 3. 1984, izvaj. sklad. del. JLA
Jamnik Branko, 1. 3. 1984, kur. vis. par. kotlov Viator Prevalje
Mori Ivan, 13. 3. 1984, mont. oken in KK, JLA
Sajevec Srečko, 13. 3. 1984, pom. pri str., Stroj Radlje

Praznik Jože, 12. 3. 1984, pom. pri str. JLA
Podlesek Zmago, 1. 3. 1984, izvaj. zahtev. vzdrževal. del. GP Radlje
Zver Dominik, 15. 3. 1984, pom. pri VKZ, Marles Podvelka
Sabati Antonin, 26. 3. 1984, vod. sklad. lesa, Marles Limbuš

TOZD TOVARNA IVERNIN PLOŠC
Uršnik Danilo, 1. 3. 1984, leplničar, —
Plaznik Aleksander, 7. 3. 1984, del. pri iver. JLA
Račnik Branko, 12. 3. 1984, del. pri final. —

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC
Kutin Bogdan, 1. 3. 1984, ind. posl. organ, TOK gozd. Slov. Gradec
Baljak Željko, 5. 3. 1984, delavec, —

Radojevič Radoslav, 6. 3. 1984, delavec, —
Kašnik Darko, 13. 3. 1984, strojnik TGM, —
Slačnik Anton, 19. 3. 1984, strojnik TGM, —
Topič Zdenko, 27. 3. 1984, delavec, —
Vukoja Ljubo, 27. 3. 1984, delavec, —

Topič Gojko, delavec, —
Perko Zdravko, delavec, —

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE
Gerold Peter, 16. 3. 1984, konstruktor, Gorenje TGO Titovo Velenje
TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Sešelj Helena, 1. 3. 1984, izdelava opiral, Tovarna usnja Sl. Gradec
Cerjekovič Ranko, 1. 3. 1984, pritr. osn. plasti na vzmetnice, JLA
Ješovnik Zdenko, 5. 3. 1984, izdelava tap. del. prva zaposlitev
Marovšek Marjan, 12. 3. 1984, pritr. osn. plasti na vzmetnice, iz JLA
Pirnat Martin, 14. 3. 1984, šofer tovor. avt., Tovarna meril Slovenj

Gradec
Orešnik Marjan, 15. 3. 1984, šofer tovor. avt., Gorenje Velenje
DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA PO-MENA Slovenj Gradec

Doler Zlatko, 1. 3. 1984, pripravnik z višjo šolo, prva zaposlitev
TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC
Koren Jože, 1. 3. 1984, sklad. dela, TSP Radlje

Jovanovič Nikola, 1. 3. 1984, vodenje vgradnje Šipad
Preskar Marija, 4. 3. 1984, čistilka, Nama Ljubljana
INTERNA BANKA SLOVENJ GRADEC
Navodnik Elizabeta, 1. 3. 1984, administratorica, —

ODŠLI MAREC 1984

Prilimek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je opravljal — Or-ganizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO RADLJE
Stražnik Jaka, 6. 3. 1984, predelava lesa, invalid. upokojitev
Vajs Mirko, 16. 3. 1984, strojnik gradb. meh., —

TOK GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC
Kutin Bogdan, 29. 2. 1984, vodja revirjev — TOZD Gradnje Slovenj

Gradec
TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
Markač Ivan, 10. 2. 1984, cest. del., invalidska upokojitev
Razgoršek Elica, 28. 2. 1984, obračun lesa, upokojena

TOZD ŽAGA MISLINJA
Rednak Edo, 11. 3. 1984, sortiranje in dovoz hlodov, TOK gozdarstvo

Slovenj Gradec
Stalekar Stanko, 24. 3. 1984, pakiranje žaganega lesa, TOK gozdar-stvo Slovenj Gradec

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH
Pajer Milan, 29. 2. 1984, gaterist, predčasna upokojitev
TOZD ŽAGA MUŠENIK
Geršak Edvard, 23. 3. 1984, dovoz hlodovine v žago, —

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
Svetina Ernest, 15. 2. 1984, razrez lesonita, Zelezarne Ravne
(Nadaljevanje prihodnjič)

SPORT IN REKREACIJA

KEGLJANJE

24. 3. 1984 se je v organizaciji TOZD Nova oprema v okviru športnih iger LESNE na kegljišču NAMA — Market v Slovenj Gradcu odvijalo tekmovanje v kegljanju.

Rezultati

Posamezno moški:

1. mesto ŽAGAR Franc, TOZD gozdarstvo Črna
2. mesto KOPMAJER Edo, TOK gozdarstvo Ravne
3. mesto RAMŠAK Franc, TOZD transport in servisi

Posamezno ženske:

1. mesto ČERNIČ Nada, TOZD Blagovni promet
2. mesto SABERČNIK Betka, TOK gozdarstvo Ravne
3. mesto LUKMAN Jožica, DSSP

Ekipno so bili doseženi naslednji rezultati:

ženske		št. točk
mesto	TOZD	
1.	DSSSP in DS IB	3
2.	Blagovni promet	2
3.	TP Prevalje	1

moški		št. točk
mesto	TOZD	
1.	Transport in servisi	19
2.	TOK gozdarstvo Ravne	18
3.	Nova oprema	17
4.	DSSP	16
5.	Gozdarstvo Črna I.	15
6.	TOK gozdarstvo Slovenj Gradec	14
7.	Blagovni promet	13
8.	TP Prevalje I.	10
9.	TSP Radlje—Podvelka	9
10.	Gradnje	8
11.	Gozdarstvo Mislinja	5
12.	TOK gozdarstvo Dravograd	4
13.	Žaga Vuhred	2
14.	TOK Radlje	1

Nasvidenje ob še številnejši ugeležbi prihodnje leto.

Jeromel Peter

Udeleženci Lesarjade po končanem tekmovanju

ZIMSKA LESARIJADA 84

Po nekajletnem zatišju je republiški odbor sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije zopet priredil smučarsko tekmovanje gozdarjev, lesarjev in lovcev pod pokroviteljstvom Gozdnega gospodarstva Ljubljana. Enaindvajsete zimske igre delavcev gozdarstva, lesarstva in lovstva Slovenije so bile na Soriški planini, 24. marca letos. V veleslalomu in tekih na smučeh se je pomerilo 315 udeležencev, uvrstilo pa se jih je 291.

Lesno so zastopali naši najboljši smučarji in smučarke in v ostri konkurenci dosegli lepe rezultate:

dve srebrni in eno bronasto medaljo ter v skupni razvrstitvi tretje mesto ekipno veleslalom moški, četrto mesto ženska ekipa v tekih in tretje mesto v skupni razvrstitvi v vseh disciplinah.

Srebrni medalji sta prisnučala Ivan Srebre iz TOZD gozdarstva Črna v veleslalomu in Kolar Irena iz TP Prevalje, bronasto pa je v tekaški disciplini dobil Robač Tomaž iz TOZD gozdarstvo Črna. Tudi ostali udeleženci so se dobro uvrstili. Dokl Anica iz Nove opreme je dosegla 5. mesto v veleslalomu v svoji kategoriji in 4. mesto v tekih, Lorber Drago 7. mesto v veleslalomu, Miheljak Marija 6. mesto v tekih, ostali pa so se razvrstili do 25. mesta.

Skupni zmagovalec v vseh štirih disciplinah je bil LIP Bled, drugo mesto so zasedle ekipe Elana Begunje, tretje pa Lesna Slovenj Gradec.

Ob koncu pa še to!

Nekateri prijavljenci se brez pravega vzroka niso udeležili Lesarijade. Ekipe smo izpopolnili tako, da so nekateri tekmovali v dveh disciplinah.

I. Robnik

ŠPORTNO SREČANJE

TOK gozdarstvo Ravne zadnja leta veliko investira v izgradnjo telefonov. Pri izgradnji tesno sodelujemo s PTT Slovenj Gradec in PAP Ljubljana. Sodelovanje smo razširili tudi na področje športa in rekreacije, zato smo organizirali srečanje in se pomerili v smučanju in sankanju.

Ob lepem sončnem vremenu smo tekmovanje izvedli v Mežici. Čeprav rezultati niso bili najvažnejši, so se razvile prave športne borbe tako, da lahko rečemo, da je srečanje popolnoma uspelo. Razšli smo se z mislijo, da so takšna srečanja vsekakor koristna, saj zblížujejo ljudi, s tem pa istočasno zagotavljajo še boljše bolj produktivno sodelovanje.

Rezultati

Sankanje ženske:

1. Glinik Anica — TOK GOZDARSTVO
2. Junger Silva — TOK GOZDARSTVO
3. Orlič Jožica — PTT SLOVENJ GRADEC

Sankanje moški:

1. Duler Tomaž — PAP LJUBLJANA
2. Kokošinek Ivan — PAP LJUBLJANA
3. Polanšek Simon — TOK GOZDARSTVO

Smučanje ženske:

1. Arik Karolina — PTT SLOVENJ GRADEC
2. Orlič Jožica — PTT SLOVENJ GRADEC
3. Pleško Andreja — PAP LJUBLJANA

Smučanje moški:
do 35 let

1. Mikeln Janko — TOK
2. Duler Tomaž — PAP
3. Osrajnik Miran — PTT nad 35 let

1. Leskovec Filip — TOK
2. Grizilo Rikardo — PAP
3. Šepul Vili — TOK

Zdravko Korošec

STABILIZACIJA

V eni izmenih delamo. Začnemo ob šestih, to je po stari uri ob petih in delamo do 14., po starem do 13. ure.

Eni pravijo, da to ni dobro. Prezgodaj budimo otroke in jih »šibamo« v vrtece. Zjutraj nam več kot dve uri gonijo luči, pa tudi ogrevati je potrebno prostore v jutranjem hladu.

Drugi trdijo, da je to kar v redu. Ostane nam veliko prostega časa za razvedrilo, rekreacijo in za dodatno delo.

Pridružujem se tretjim, ki pravijo, da čas vedno bolj postaja resnično zlato in bi naj začeli delati ob 00 uri, to je ob polnoči. Zjutraj bi bili ob osmih že doma. Tako bi nam ostalo veliko časa za aktivnosti v krajevni skupnosti in za razna dodatna dela. Tudi sestanke v podjetju bi lahko organizirali v prostem času, ker predvidevam, da bi v nočnem času na sejah le preveč dremali.

Vse za stabilizacijo!

INOVATOR

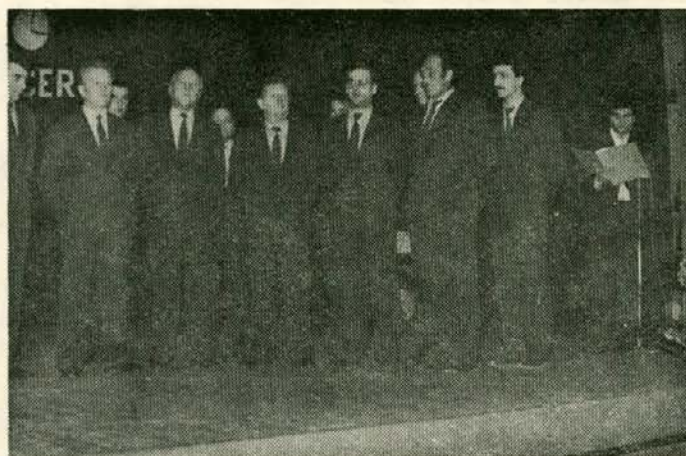
Kulturni večer Lesne

Osnovne organizacije sindikatov temeljnih organizacij Lesne v občini Slovenj Gradec so v mesecu aprilu organizirale kulturni večer.

Prijeten večer ljudskih pesmi, besede, plesa in glasbe so nam priredili pevci okteta Lesna in sekcija kulturnega društva Gozdar Črna: moški pevski zbor, folklorna skupina, zbor diatoničnih harmonikarjev in dramska recitacijska skupina.

Vstopnice za prireditve so v temeljnih organizacijah posredovali delavcem predsedniki osnovnih organizacij sindikata. Bil je problem, komu naj vstopnice razdelijo, ker so se delavci za predstavo zelo zanimali. Vstopnice so vzeli tudi takšni, ki jih na kulturni večer ni bilo in so s tem prikrajšali za kulturni užitek delavce, ki bi se radi udeležili prireditve.

I. Robnik

Moški pevski zbor

Folklorna skupina

Oktet Lesna

Na koncu smo vsi skupaj zapeli narodno Pleničke je prala

Zbor diatoničnih harmonikarjev

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Jože Mirkac, Jure Sumečnik, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Klišejl in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška 14, 62000 Maribor, 1984